Centrum pro studium vysokého školství, v.v.i.

Jankovcova 933/63, 170 00 Praha 7 – Holešovice

Podpora samostatné činnosti studentů vysokých škol: příklady dobré praxe

Karel Hanuš, Jana Korečková

Praha, 2021

Dokument byl zpracován v rámci dotace poskytnuté MŠMT na další činnost CSVŠ, v.v.i. pro rok 2021.
Informace v něm uvedené nevyjadřují oficiální postoj MŠMT.

Obsah

1 Úvod 4
2 Příklady formálního ukotvení podpory mimostudijních aktivit studentů 6
2.1 Univerzita Karlova 6
2.2 Vysoká škola ekonomická v Praze 7
2.3 Masarykova univerzita 9
3 Praktické zkušenosti vysokých škol, studentských spolků a dalších aktivních studentů 11
3.1 Obecné informace k podpoře samostatné činnosti studentů 11
3.2 Vztah školy a studentů, komunikace 14
3.3 Finanční podpora 19
3.4 Nefinanční podpora 25
3.5 Administrativa a další formální náležitosti, jejich (ne)náročnost a podpora 28
3.6 Spolupráce s externími subjekty 32
3.7 Zkušenosti související s pandemií Covid-19 34
4 Hlavní zjištění a doporučení 38

1 Úvod

Tento materiál vznikl s cílem poskytnout především veřejným vysokým školám soubor příkladů dobré praxe, jakým způsobem může být vhodně podporována činnost studentských spolků a dalších dobrovolných aktivit studentů, které vedou k naplňování stanovených výsledků učení a rozvoji kompetencí studentů mimo rámec samotné výuky, jakými mohou být například různé studentské projekty, dobrovolnictví a podobně.

Snažili jsme se najít a ukázat, co funguje, co se kde osvědčilo a co všechno vlastně přispívá k dobré podpoře samostatné činnosti studentů – ve spolcích, ale i jinde. V práci ale sdílíme i příklady, kde ne vše je ideální. Věříme, že i sdílené negativní zkušenosti mohou být cenné.

Vysoké školy jsou velmi různé, tak jakou jsou velmi různí studenti různých fakult, oborů, různé jsou jejich potřeby a zaměření i jejich styl komunikace. Proto pouze některá doporučení mohou fungovat univerzálně. Přesto věříme, že zde vysoké školy mohou najít konkrétní tipy, které budou užitečné při jejich hledání optimálního způsobu podpory samostatné dobrovolné činnosti studentů.

V první části najdete několik příkladů formálního ukotvení podpory mimostudijních aktivit studentů.

Ve druhé části představujeme zkušenosti zástupců z řad vedení vysokých škol a fakult různého typu (viz následující tabulka) a také zástupců studentů, a to studentů, kteří patří k těm aktivnějším, převážně ve spolcích, kde jsme se snažili oslovovat spolky různé velikosti, zaměření a typu. Naší snahou bylo oslovit z jednotlivých vysokých škol vždy po jednom zástupci vedení, ideálně takovém, který má tuto oblast na starosti, a po jednom studujícím, abychom mohli nahlédnout stejnou situaci očima organizátorů podpory i očima těch, komu má být určena. Ne vždy se to nakonec podařilo, ale ve většině případů jsme v tomto byli úspěšní. Vzniklo tak 19 polostrukturovaných rozhovorů.

Tato druhá část je rozdělená do sedmi témat, kde ke každému tématu najdete postupně zkušenosti shromážděné od respondentů v polostrukturovaných rozhovorech a v závěru každého tématu také několik vybraných tipů nebo inspirací, co se někde osvědčilo.

Témata jsou následující:

- Obecné informace k podpoře samostatné činnosti studentů
- Vztah školy a studentů, komunikace
- Finanční podpora
- Nefinanční podpora
- Administrativa a další formální náležitosti, jejich (ne)náročnost a podpora
- Spolupráce s externími subjekty
- Zkušenosti související s pandemií Covid-19

Jednotlivé inspirace a doporučení jsou pak také uvedeny v závěru dokumentu.

Tabulka 1 - Vysoké školy a fakulty, z nichž pocházeli respondenti, a jejich funkce

Typy vysokých škol / fakult	Zástupci vedení	Zástupci studujících[1]
- velká tradiční univerzita - technická vysoká škola - ekonomicky zaměřená vysoká škola - umělecká vysoká škola - 2 regionální vysoké školy - humanitní fakulta - právnická fakulta - pedagogická fakulta - lékařská fakulta - přírodovědná fakulta	- 4 prorektoři nebo prorektorky - 4 proděkani nebo proděkanky - zaměstnankyně, která má agendu podpory spolků a další dobrovolné činnosti studentů na starosti	- 6 studentů nebo studentek na pozici předsedy (nebo obdobné[2]) spolku - 2 dvojice zástupců vedení spolku - zástupce jiné studentské organizace - student, který byl aktivní postupně v různých spolcích a také mimo spolky

[1] Studující, kteří jsou zástupci spolků, jsou často aktivní i jinak.
[2] Názvy pozic ve vedení spolků jsou velmi různé.

2 Příklady formálního ukotvení podpory mimostudijních aktivit studentů

V této části čtenář najde shrnutí pravidel poskytování podpory mimostudijních aktivit studentů na vybraných vysokých školách na úrovni vysoké školy (nikoli fakult, neboť praxe fakult se může velmi lišit i v rámci jedné školy). Tato pravidla jsou veřejně dostupná na webových stránkách těchto institucí. Míra systematizace a formalizace pravidel se mezi jednotlivými vysokými školami výrazně liší, některé vysoké školy pravidla formalizovaná vůbec nemají. Proto jsme pro tuto část zvolili spíše příklady škol s vyšším stupněm formalizace a systematizace pravidel.

2.1 Univerzita Karlova

Univerzita Karlova upravuje pravidla a principy své podpory mimostudijním aktivitám studentů z univerzitní úrovně ve vnitřním předpisu „Pravidla podpory zájmové činnosti studentů UK“[3], podrobnosti jsou upřesněny v Opatření rektora č. 13/2018 „Zásady pro poskytování podpory zájmové činnosti studentů“[4]. Zájmovou činností se rozumí „každá činnost směřující v souladu s čl. 5 statutu univerzity k naplňování sportovních, kulturních, sociálních a dalších potřeb studentů při využívání volného času, k pořádání diskusí, besed a dalších setkávání, k poskytování informačních služeb, pořádání výstav apod., není-li dále stanoveno jinak.“ Nezahrnuje aktivity na podporu politických, náboženských a dalších organizací a hnutí, k dosahování vlastního zisku, vykonávané přímo univerzitou či fakultou či jejich součástmi a orgány, související se studiem nebo smluvním vztahem s univerzitou. Podporu může získat studentský spolek, nadace, nebo nadační fond.

Podle těchto pravidel je podpora spolkům z univerzitní úrovně poskytována ve dvou stupních: zájmové činnosti na fakultě a zájmové činnosti na univerzitě. V případě podpory zájmové činnosti na fakultě se jedná o jednorázovou podporu. Studentský spolek musí být registrován v univerzitním seznamu spolků a mít alespoň 10 členů, z nichž nejméně polovina (nebo alespoň 50 členů) jsou studenti dané fakulty. Přispět může maximálně na 65 procent nákladů dané akce, nejvýše však do výše 15 000 Kč (výjimečně 20 000 Kč). Žádosti vyhodnocuje Hodnotící komise (jmenovaná rektorem na návrh senátu), podávají se k termínům na začátku obou semestrů v listinné i elektronické formě. V případě podpory zájmové činnosti na univerzitě může být podpora pravidelná nebo jednorázová. Podporovaná činnost se musí týkat studentské části akademické obce alespoň na dvou různých fakultách a pořadatelem musí být nadfakultní spolek, nebo akci musí pořádat alespoň dva spolky z různých fakult. K získání podpory musí být spolek registrovaný v univerzitním seznamu spolků a mít alespoň 20 členů, z nichž alespoň polovina (nebo nejméně 250 členů) jsou studenty univerzity. Jednorázová podpora může pokrýt maximálně 65 procent nákladů akce (nejvýše však do 100 000 Kč). Pravidelná podpora může dosáhnout výše až 180 000 Kč, má-li spolek alespoň 250 členů, ovšem celková výše nemůže překročit 30 procent nákladů vynaložených na zájmovou činnost v minulém nebo předminulém kalendářním roce. Žádosti hodnotí Sociální komise Akademického senátu UK, podávají se listinnou i elektronickou formou. O přidělení podpory rozhoduje rektor, případně senát.

[3] Viz https://cuni.cz/UK-8913.html .
[4] Viz https://cuni.cz/UK-8982.html .

Smlouva o přiznání podpory musí obsahovat ustanovení o tom, jak prokázat využití podpory v souladu se stanoveným účelem a postupu při nedodržení podmínek jejího přidělení. Dodržení podmínek posuzuje pětičlenná komise jmenovaná a odvolávaná rektorem (dva z členů jmenuje na návrh senátu), jeji členové nesmí být členy Sociální komise AS UK ani Hodnotící komise.

Podpora může nabývat různých forem. Kromě zmíněné jednorázové či pravidelné finanční podpory z účelově vyčleněných prostředků z univerzitního rozpočtu jde o zápůjčky, zvýhodněný pronájem nebo výpůjčky nemovitého majetku, zvýhodněný pronájem nebo výpůjčky movitého majetku či dary, dále poskytnutí prostoru na webu univerzity na propagaci (jde-li o účel, na který má spolek uzavřenou smlouvu o přiznání podpory), spolku může být dovoleno užívat znak univerzity (na základě smlouvy o sdružení s univerzitou). Druh a výše podpory se určuje zejména na základě druhu činnosti, míry jejího přínosu pro studenty, finanční a jiné náročnosti, skutečností uvedených v žádosti o přiznání podpory a dosavadní činnosti žadatele. V době pandemie Covid 19 vydala UK zvláštní výzvu na podporu online aktivit studentů týkajících se seznamovacích a informačních online aktivit pro studenty prvních ročníků, dále online aktivit z oblasti péče o duševní zdraví studentů, online sportovních a propedeutických aktivit a online aktivit na podporu či popularizaci spojenou se studiem.

Kromě podpory ze strany univerzity mohou studentské spolky a další zájemci o mimostudijní zájmové aktivity získat podporu od fakult, kdy se může jednat o podporu ze strany děkana, Studentské komory akademického senátu fakulty či jiné skupiny, zastřešujícího studentského spolku (např. Studentská Rada na FF UK), nebo žádosti o účelové stipendium děkanovi. Forma podpory pro studentské spolky se na jednotlivých fakultách liší, a to včetně jejího legislativního ukotvení. Zatímco na některých je minimum formálních pravidel nebo pouze doprovodných pokynů pro pořadatele různých aktivit, jinde činnost spolků upravuje opatření děkana. Například na Pedagogické fakultě Opatření děkana rozlišují formální (OD 17/2019)[5] a neformální spolky (OD 29/2020)[6], kde existují určité odlišnosti v možnostech podpory.

2.2 Vysoká škola ekonomická v Praze

Vysoká škola ekonomická v Praze nemá podporu mimostudijních aktivit a spolků formálně ukotvenou ve vnitřní legislativě, na svém webu nicméně uvádí pravidla podpory jejího poskytování[7]. Na škole působí studentský tajemník rektorky, jehož role je usnadňovat komunikaci mezi studentskými organizacemi a vedením školy, reprezentovat zájmy studentských organizací a pomáhat v řešení jejich problémů a žádostí. Všeobecné podmínky pořádání akcí studentskými organizacemi v areálu školy v Praze[8] určují základní rámec realizace těchto aktivit. Podle nich studentská organizace může být subjektem s právní subjektivitou (zapsaná ve veřejném rejstříku) nebo bez ní (za studentskou organizaci je odpovědný vedoucí spolku, který uzavřel s VŠE smlouvu o součinnosti). Studentskou organizací může být spolek nebo klub. Studentská akce ve smyslu Všeobecných podmínek je pouze taková akce, kterou administruje studentský tajemník rektora. V případě pořádání akce místo výuky administruje celou akci fakulta prostřednictvím vyučujícího a tajemnice fakulty, žadatel musí nejméně

[5] Viz https://wwwmod.pedf.cuni.cz/udeska/files/opatreni_dekana/opad_c._172019_fakultni_studentske_spolky.pdf
[6] Viz https://wwwmod.pedf.cuni.cz/udeska/files/opatreni_dekana/opad_sor_spolky_final_31.8.2020.pdf .
[7] Viz https://studentskytajemnik.vse.cz/
[8] Viz https://studentskytajemnik.vse.cz/podminky-poskytovane-podpory/vseobecne-podminky-poradani-akci-studentskymi-organizacemi-v-arealu-skoly-v-praze/

3 pracovní dny předem předložit jejich povolení studentskému tajemníkovi. Člen vedení VŠE, studentský tajemník či vedoucí odboru správy majetku mohou kdykoli přerušit akci, dojde-li k porušení těchto podmínek či smlouvy o součinnosti.

Žadatel může žádat o poskytnutí prostor, technické podpory k pořádání akcí pro studenty VŠE v Praze a musí být na akci fyzicky přítomen. Vedoucím organizace, jeho zástupcem, pověřenou osobou pro konání akce a technickou podporu mohou být pouze studenti VŠE, o změně ve vedení je organizace povinna neprodleně informovat studentského tajemníka rektora (na jeho vyžádání rovněž musí předložit seznam nejméně pěti členů, kteří jsou aktivními studenty VŠE). Žadatel se při organizování akce zavazuje, že jím pořádaná akce bude v souladu s předmětem činnosti jím zastoupené studentské organizace a nebude mít komerční charakter, studentská organizace se zavazuje na akcích nepoškozovat dobré jméno VŠE, dodržovat její etický kodex a prezentovat ji všude jako partnera (prezentace, mobilní stojany, plazmy, web žadatele a projektu, sociální sítě atd.) a bude v rámci své činnosti podporovat její PR aktivity. Návštěvníci akcí musí být minimálně ze dvou třetin studenti VŠE. Žadatel do tří dnů odevzdá studentskému tajemníkovi rektora protokol o průběhu každé akce organizované podle těchto pravidel. Naopak vysoká škola se zavazuje, že v rámci možností umožní žadateli v pražském areálu školy pořádat akce pro studenty a poskytne jim technickou pomoc (např. vypůjčení audiovizuální techniky). Ve standardním režimu rozhoduje o konkrétních žádostech studentský tajemník rektora, v nestandardním vedení školy. V případě porušení pravidel může dojít ke zrušení akce, zrušení případných rezervací dříve povolených a nepovolování dalších akcí (až po dobu šesti měsíců) nebo odstoupení od smlouvy o součinnosti s VŠE. Propagace akcí schválených studentským tajemníkem zajišťuje PR oddělení školy, propagaci je možné dělat na webu školy, v kalendáři akcí, na plazmách a matnicích v prostoru školy, pomocí stojanů v prostorách školy v den konání akce. Studentské organizace mohou využívat volně přístupnou coworkingovou místnost, kde má každý spolek svoji skříňku.

VŠE rovněž vyhlašuje Grant rektora VŠE a České spořitelny[9], o který mohou žádat pouze oficiální studentské organizace působící na VŠE s podepsanou smlouvou o součinnosti či spolupráci. Žadatel je zástupcem studentské organizace, musí jím být student školy studující v prezenční formě studia v daném roce, který má na starost případné čerpání přidělených prostředků. Projekty musí být cíleny na studenty VŠE, konat se v daném roce a nesmí se jednat o komerční akce. Upřednostňovány jsou odborné akce pro studenty VŠE. Výběr projektů provádí výběrová komise jmenovaná rektorkou za účasti zástupců České spořitelny. Komise stanovila závazná pravidla pro přijemce finančních prostředků z grantu. Příjemci mají povinnost uvádět zvolenou formou, že jejich činnost je podpořena VŠE a Českou spořitelnou (např. uvedení loga obou institucí na webu, propagačních materiálech). VŠE proplácí výdaje pouze na základě originálního dokladu. Nedodání závěrečné zprávy v požadovaném termínu znamená automatické zamítnutí žádostí o přidělení finančních prostředků v budoucím období. Česká spořitelna kromě grantu nabízí studentům široké portfolio přednášek svých odborníků, bezplatné zapůjčení svých místností či reprezentativního sálu (s ohledem na kapacity), drobné dárkové předměty do soutěží, podporu veřejně přístupných akcí na své FB stránce pro studenty, v době pandemie také přednášky online.

[9] Viz https://studentskytajemnik.vse.cz/zadost-o-grant-rektora-vse-a-ceske-sporitelny/zadost-o-grant-rektora-vse-a-ceske-sporitelny-2021/

2.3 Masarykova univerzita

Masarykova univerzita upravuje pravidla poskytování podpory studentských aktivit v rámci Opatření MU 15/2018 „Stipendijní program rektora k přiznávání stipendií na podporu studentských aktivit“[10]. Účelem tohoto stipendijního programu, vyhlášeného na období od 1. ledna 2021 na dobu neurčitou, je zajistit přiznání stipendií na podporu aktivit studentů MU v případech hodných zvláštního zřetele. To zahrnuje (1) studentské aktivity přesahující rámec jedné fakulty, případně univerzity, které nejsou úzce oborově omezeny, mají vazbu zejména na rozvoj formálního a neformálního vzdělávání, podporu strategických cílů, rozvoj hodnot a reprezentaci univerzity (sportovní, kulturní, společenskou a vědeckovýzkumnou), (2) dobrovolné studentské zapojení do celospolečensky významných humanitárních aktivit v souladu s hodnotami univerzity (zejména aktivity ve spolupráci s partnery univerzity či prostřednictvím renomovaných humanitárních organizací, charitativních organizací zaměřených na pomoc, právní a sociální služby, poradenství a další vhodné aktivity směrem k osobám v tíživé osobní situaci realizované studenty dobrovolně a na jejich odpovědnost), (3) podporu výkonu akademické samosprávy na akademické úrovni. Přiznání stipendia v tomto programu nemá vliv na rozhodnutí děkana o přiznání stipendia v rámci fakultního programu.

Stipendium prvního a druhého typu může být přiznáno na základě návrhu studentů či členů vedení MU, stipendium třetího typu na návrh předsedy Akademického senátu MU či Studentské komory AS MU. Žádost musí vedle údajů o žadateli, předmětné aktivitě, požadované formě podpory (finanční, bezplatné poskytnutí propagačních předmětů atd.) zdůvodnit i přínos pro MU. V případě projektu více studentů podávají žádost maximálně dva studenti. Student, který získal stipendium, musí do 14 dnů po jeho ukončení odevzdat závěrečnou zprávu z projektu. Stipendium je financováno ze stipendijního fondu MU, částka určená pro tento program se stanoví v pravidlech pro sestavování rozpočtu na daný rok. Stipendium třetího typu je financováno ze zakázky AS MU.

O přiznání prvního a druhého typu stipendia rozhoduje pověřený prorektor (podle Organizačního řádu), při rozhodování zohlední účelně vynaložené náklady studenta týkající se plnění podporovaných aktivit, podíl na reprezentaci univerzity či podpoře jejích strategických cílů. Stipendium nelze přiznat ve výši nákladů na mzdy a občerstvení souvisejícími s aktivitou, výše stipendia na aktivitu může přesáhnout částku 40 000 Kč pouze ve výjimečných případech. Před rozhodnutím o přiznání stipendia předkládá pověřený prorektor žádost/návrh k posouzení stipendijní komisi MU, která je složená z prorektora vykovávajícího funkci předsedy stipendijní komise (podle Organizačního řádu), prorektora pro vzdělávání a kvalitu a zástupce Studentské komory AS MU, který není členem žádného spolku, unie atd. O přiznání třetího typu stipendia rozhoduje pověřený prorektor (podle Organizačního řádu), jeho výše je určena podle následující tabulky:

Specifikace osoby	Výše v Kč za jedno zasedání nebo jednání
Člen AS MU, který není předsedou AS MU	1 000
Člen komise AS MU, který není předsedou komise AS	1 000

[10] Viz https://is.muni.cz/do/mu/Uredni_deska/Predpisy_MU/Masarykova_univerzita/Opatreni_MU/OP15-18/Opatreni_MU_c.15_2018_-_Stipendijni_program_rektora_k_priznavani_stipendii_na_podporu_studentskych_aktivit__ucinne_od_5.2.2021_.pdf

Předseda komise AS MU pro účely jednání komise AS	3 000
Předseda komory AS MU pro účely zasedání AS MU	3 000
Předseda AS MU pro účely zasedání AS MU	6 000

Pověřený prorektor na vyžádání předkládá zprávu o stavu a čerpání stipendijního fondu členům AS MU.

3 Praktické zkušenosti vysokých škol, studentských spolků a dalších aktivních studentů

Tato kapitola je založena na rozhovorech se zástupci vedení vysokých škol a fakult a také studentů. Na straně vedení škol a fakult šlo v naprosté většině případů o prorektory a prorektorky, proděkany a proděkanky, méně často o jiné zaměstnance škol pověřené starostí o tuto oblast. Na straně studentů rozhovory probíhaly nejčastěji se studenty a studentkami, případně dvojicemi studentů a studentek, kteří jsou aktivní ve studentských spolcích na příslušných školách. Pro každou školu nebo fakultu jsme se tak snažili získat dvojici rozhovorů: jeden se zástupcem vedení školy či fakulty a jeden se zástupcem studentů, naší snahou bylo vnímat a spojit pohled obou stran.

V dalším textu používáme výraz respondent shodně pro respondenty – muže i respondentky i dvojice studujících.

Pro snadnější orientaci jsme tuto část rozdělili na následující podkapitoly:

- Obecné informace k podpoře samostatné činnosti studentů
- Vztah školy a studentů, komunikace
- Finanční podpora
- Nefinanční podpora
- Administrativa a další formální náležitosti, jejich (ne)náročnost a podpora
- Spolupráce s externími subjekty
- Zkušenosti související s pandemií Covid-19

Na konci každé podkapitoly věnované konkrétnímu tématu jsou také shrnuta doporučení či inspirace týkající se těchto témat.

3.1 Obecné informace k podpoře samostatné činnosti studentů

Úroveň formalizace podpory samostatné činnosti studentů je na různých vysokých školách velmi různá.

Ze zkušeností respondenta A z jedné z fakult vyplývá, že podpora akcí konaných jednotlivými spolky, ale s celofakultním dosahem, je podporou celkové integrace studentů (to platí pro akce na začátku školního roku i jindy) a integrace vede ke zlepšení v oblasti ukončování studia. Zároveň si studenti aktivní ve spolcích uvědomují, že jim spolková činnost pomáhá rozvíjet jejich kompetence a také toho umí později využít.

Dle tohoto respondenta se na jejich fakultě snaží sledovat dobrovolné aktivity studentů systematicky. Ty, kde jde o skupinové dobrovolné aktivity studentů, lze rozdělit do tří skupin:

- skupiny studentů pro komunikaci s vedením kateder dle oborů[11] - obvykle zřízené při katedrách, ne nutně při všech, ale při většině; zřizované na období jednoho roku, po roce se musí obnovit, shromažďují otázky studentů, snaží se je komunikovat s vedením katedry, organizují různé akce, např. filmové večery v cizím jazyce;
- oficiální spolky – oficiální spolek zapsaný ve veřejným rejstříku a také celouniverzitním rejstříku, musí splňovat určitá relativně přísnější kritéria;
- neformální sdružení studentů – obvykle zaměřené na kulturu či sport, nemusí splňovat tak náročná kritéria jako zapsané spolky ani tak složitou administrativu, přesto za určitých jasně daných podmínek mohou také dostat podporu, i když nižší, neformální spolek musí být pro další podporu po roce obnoven.

Dle zkušenosti respondeta A záleží na tom, jestli se najdou motivovaní studenti, kteří začnou a dokážou motivovat další studenty. Pokud ano, bariéry nejsou velké. Pokud se ale taková osobnost neobjeví nebo pokud opadne počáteční nadšení, nemůže škola dělat nic. Tedy první je aktivita studentů a škola, respektive fakulta ji může vhodně podpořit, nezmůže ale nic, pokud se neobjeví aktivní studenty, ti jsou zásadní a na nich to stojí. Je ale třeba je maximálně podpořit, pomocí stipendií i sdílením prostor, pokud se objeví.

Respondent B zdůrazňuje význam tří základních faktorů ovlivňujících spolkový život na jeho fakultě, což je její velikost a různorodost oborů, podfinancovanost a tradice studentských aktivit. Na fakultě působí studentská instituce zastřešující a podporující aktivity studentů. Fakulta sleduje spíše činnost skupin než jednotlivců, míru formalizace pravidel respondent považuje za optimální. Přidělování podpory závisí na iniciativě studentů, to by mělo platit bez ohledu na velikost fakulty. Důležitá je nápomocnost studentů, musí být ochotni to dělat dobrovolně a mít výdrž, současně mít prostor pro autonomii a iniciativu.

Respondent D, z jednoho spolku, uvádí, že jeho fakulta sleduje mimostudijní aktivity studentů celkem systematicky, spolky informují veřejně o své činnosti. Fakulta poskytuje relativně malou podporu spolkům, takže ji aktivně nevyhledává. V současné době fakulta zvažuje zavedení určitých forem kontroly činnosti spolků a lepší informovanosti o jejich činnosti, které by však současně neměly negativní dopad na motivaci studentů a dále zvažují zavedení fakultního ombudsmana pro řešení záležitostí fakultního společenství. Na fakultě je rozvinutý spolkový život, takže pro aktivní studenty je snadné se k nějakému spolku přidat, možná i proto individuálních dobrovolných aktivit není mnoho. Spolky respondent vnímá jako důležitou součást života fakulty a jako jednu z jejích hlavních výhod. Spolková činnost závisí na studentské aktivitě a je třeba studentům kvůli motivaci „trochu nechat volnou ruku“, důležitá je ale i podpora.

Respondent E zdůrazňuje u spolků obecný problém generační obměny a získávání nových aktivních členů, ovšem nenapadá ho způsob, co by s tím vysoká škola či fakulta mohly dělat nad rámec toho, co dělají nyní (propagace spolků při zápisu nových studentů či na prvních hodinách apod.). Souvisí to i s otázkou rostoucích nároků ve studiu a rostoucích životních nákladů vedoucích k nutnosti pracovat

[11] Tato aktivita studentů se více týká samotné výuky, přesto je zde i nezanedbatelná část činnosti mimostudijní, proto i tato uskupení do tohoto materiálu patří.

vedle studia u mnoha studentů i nezájmem o veřejné dění. Zásahy fakult do života spolků podle něj mívají demotivační efekt, ovšem obecně fakulty respektují akademické svobody.

Respondent F uvádí, že sice jeho vysoká škola aktivity studentů sleduje, ale o činnosti na fakultách nebo individuální činnosti nemají systematický přehled. Poskytují podporu širokému spektru aktivit, na základě iniciativy studentů, škola oslovuje spolky před každou akcí pro uchazeče o studium. Zdůrazňuje význam informování studentů o spolcích a možnostech jejich podpory.

Respondent H navrhl, že univerzity by mohly věnovat větší pozornost mimostudijnímu životu.

Respondent I uvedl, že jeho škola dlouhodobě sleduje a podporuje aktivity studentů. Každý studentský spolek má přidělené mentorské pracoviště podle oblasti svého zájmu, se kterým úzce spolupracuje na společných aktivitách. Pokud jde o vznik spolků, tak někdy spolky vzniknou z iniciativy studentů, jindy se skupina studentů něčemu věnuje a když po univerzitě chtějí nějakou radu, může z toho nakonec vzniknout spolek, případně jde o příchod národní či nadnárodní studentské organizace, hledající zde lokální „pobočku“.

Podle respondenta K je na škole spolků málo, zároveň ale probíhá množství dobrovolných aktivit studentů mimo spolky. Na škole zároveň funguje velmi dobrá komunita, je tu také minimální formalizace, prostředí je inspirující.

Respondent L působí ve spolku, který byl založený a působí na jedné z fakult, jeho členy jsou ale i studenti z jiných fakult téže školy a dokonce i jiné školy v jiném městě. Jejich cílem je vzájemně rozvíjet sebe, ale i studenty, kteří nejsou členy spolku. S podporou fakulty jsou obecně velmi spokojení.

Zkušenost respondenta M z vedení vysoké školy je taková, že není třeba aktivní studenty nějak cíleně vyhledávat, naopak ti aktivní se také aktivně hlásí sami a obvykle také sami aktivně vyhledávají své nástupce, toto škola těm aktivním jen někdy připomíná. Co se týče mimořádných stipendií například studentům, kteří výborně reprezentují školu, například při sportu nebo nějakým výjimečným počinem, škola se snaží aktivně sledovat, co se děje, takové studenty nacházet a podporovat.

Podle respondenta N iniciativa musí přijít od studentů, nejde to jinak, ale podpora vedení školy (i fakult) je ohromná.

Respondent O uvádí, že studenti jsou na vysoké škole „klíčová entita“. Rektor této univerzity je podle respondenta velmi zaměřený na studenty, jsou v centru jeho pozornosti. Dobrá atmosféra velkého zájmu o studenty na škole je něco, co se šíří shora, včetně aktivit velmi neformálního setkávání rektora se studenty. Na této škole kromě spolků mají také dočasná volná sdružení studentů s přesně určeným cílem: jedním z příkladů jsou studentská podpůrná centra, kde jednak studenti pomáhají svým mladším spolužákům s orientací na škole, ale i s doučováním, zároveň ale studenti některých oborů například zpracovávají některé konkrétní specifické úkoly pro studenty s dalších fakult; je to skvělá a velmi dobře fungující prevence studijní neúspěšnosti, škola to proto velmi podporuje. Taková centra jsou hlavně na jednotlivých fakultách, oproti tomu klasické spolky naopak častěji působí na více fakultách.

Respondent R zmiňuje, že fakulta má zmapované studentské spolky a komunikují i se studentskými členy AS, kteří celkem aktivně zastupují studenty. Rovněž umožňuje studentům kreativitu tím, jak je nastaveno fungování fakulty a jejích iniciativ, studenti se aktivit účastní sami a přirozeně.

Inspirace k tématu *obecné informace k podpoře samostatné činnosti studentů*

- Založení studentské organizace zastřešující a podporující studentské aktivity na fakultě
- Rozlišení různých typů studentských organizací z hlediska formálního ukotvení a formy poskytované podpory (např. formální spolky a jiná neformální sdružení)
- Spolupráce mentorského pracoviště a studentského spolku podle jeho oblasti zájmu nebo činnosti
- Proaktivní přístup školy k řešení generační obměny spolků
- Napojení studentských aktivit na výuku, ale tyto aktivity musí přijít z iniciativy studentů

3.2 Vztah školy a studentů, komunikace

Vícekrát jsme slyšeli, že vedení fakulty se setkává se studenty pravidelně minimálně vždy alespoň jednou za semestr, ale je-li to třeba i častěji, což však je spíše řídké. Vzájemnou komunikaci obecně považují respondenti za velmi důležitou.

Dle respondenta A je na jejich fakultě obvyklé, že naprostá většina akcí organizovaných spolky má celofakultní dosah, tedy užitek z nich není zaměřený jen na samotné členy spolků, ale přímo na všechny studenty fakulty.

Respondent B klade důraz na viditelnost odpovědných lidí a vzájemnou komunikaci (příslušné pracoviště děkanátu, zastřešující studentská organizace, styčná osoba zajišťující spolupráci mezi nimi), aby všichni věděli, na koho se mají obracet. Pověřená osoba pro komunikaci se spolky na děkanátu zajišťuje průběžnou komunikaci. Osvědčilo se poskytovat pomoc při zakládání spolků, průběžně komunikovat, zpřehlednit pracoviště na fakultě, aby bylo jasné, s čím se na koho obracet, vytvořit katalog nabídky služeb a technického a materiálního zázemí pro pořádání akcí pro spolky, katedry a další aktéry a omezit byrokracii. Ne všechny spolky chtějí spolupracovat přímo se zastřešujícím spolkem, který poskytuje stejnou podporu jako pracoviště děkanátu, tato rozrůzněnost dává studentům možnost výběru partnera.

Respondent C by uvítal proaktivnější přístup zejména u fakulty, aby byla v kontaktu se spolky a pravidelně jim nějakým přehledem dala vědět, jaké jsou možnosti spolupráce atd. Sdílení aktivity a informování studentů o možnostech participace by podle něj mohlo podpořit zájem o spolkovou činnost. Rovněž by uvítal více aktivit pro poznávání a setkávání studentů. Spolupráce s fakultou podle něj funguje celkově dobře (3-4 na pětibodové stupnici, kde 5 je nejvyšší hodnota).

Respondent E uvádí, že komunikace mezi spolky a fakultou či vysokou školou nefunguje vždy dobře, a to někdy i na obou stranách.

Respondent G uvedl, že ze začátku byla podpora ze strany fakulty „bídná“ a spolek vznikl tak trochu „na truc“, když studenti chtěli dělat určité věci, a když je fakulta odmítla podpořit, začali je dělat sami. Když se jejich činnost začala rozvíjet a sháněli granty na svoji činnost, až tehdy jim fakulta začala dávat granty výměnou za doklad o činnosti. V určitý moment měla fakulta snahu ovládnout spolek, což redpondent G přisuzuje její neochotě si představit, že bude někdo dělat věci bez jejího dohledu. Nové vedení fakulty již „nehází klacky pod nohy“ jako dříve. Respondent zmiňuje problém nedostatku vstřícnosti děkanátu a konkrétně jedné vysoce postavené osoby (ovšem nikoli děkana), která některé aktivity nepodporuje. Na fakultní úrovni komunikují s jednou konkrétní sekretářkou, na univerzitě existuje pověřená osoba pro studentské spolky. Spolupráce s nimi funguje dobře. Celkově by ocenil by větší vstřícnost a vůli pomoci při řešení problémů. Někteří školitelé podle něj neradi vidí, když se doktorandi věnují spolkové činnosti namísto věnování se výhradně výzkumu.

Respondent I z vedení vysoké školy zmiňuje, že se jim osvědčilo být se studentskými spolky neustále v kontaktu a řešit vše společně. Někdy mohou mít spolky námět na zajímavou aktivitu, ale nevědí si s ní rady nebo neumí sestavit rozpočet. Mohou to pak zkusit společně jeden rok a pak toto pilotní ověření vyhodnotit.

Respondent J odpověděl, že mají dobře vytvořený způsob žádání o podporu. Na univerzitě mají pověřeného pracovníka přímo podřízeného rektorovi, který je nakloněný aktivitám spolků a pomáhá hledat způsoby, jak vše zrealizovat.

Respondent K hovoří o velké neformálnosti a otevřenosti na celé škole i ve vztahu ke studentům. Škola se snaží sledovat aktivity studentů na sociálních sítích a také žádá studenty, ať o svých samostatných aktivitách školu informují. Pokud nějakou aktivitu škola zjistí, snaží se studenty podpořit. Na straně studentů vznikají krásné projekty, které rádi podpoří, nutné ale je, aby se škola o těchto aktivitách vůbec dozvěděla, což se ne vždy děje. Někdy komunikace vzniká už během výuky, případně se zapojuje PR oddělení. Dobrovolná aktivita je často napojená přímo na výuku, zároveň je to ale primárně aktivita studentů: škola to podpoří morálně i poskytnutím prostor. Existuje velká snaha o podporu a velká solidarita, aktivita ale musí začít na straně studentů. Studenti jsou si však vědomí toho, že komunita na škole dobře funguje a je možné se na to spolehnout.

Respondent L působící ve spolku na jedné z fakult oceňuje, že vedení fakulty studentům umožňuje realizovat své nápady, vnímají konkrétně podporu děkana. Jsou dobře informovaní o možnostech podpory spolků, a to i v oblastech, které se konkrétně jejich spolku přímo netýkají. Jejich zkušenost je, že pokud přijdou s nějakou aktivitou, vedení školy se jim snaží vyjít vstříc a podpořit je.

Setkávání se zástupci studentských spolků dvakrát ročně potvrzuje také respondent M, zástupce vedení vysoké školy. V tomto případě jde o poměrně neformální setkání s občerstvením a povídáním, co se podařilo, co ne, jaké jsou plány na příští rok, jestli se daří uskutečňovat, co chtějí, podle představ studentů, jak si představují další vývoj, a to včetně finančních potřeb. Na tomto setkání se s vedením vysoké školy sejdou zástupci všech spolků a vše, včetně finanční podpory, se společně domluví a naplánuje (s možností změn v případě potřeby). Snahou je tady také to, aby i studenti aktivní v jednotlivých spolcích věděli o sobě vzájemně, vytváří se tak pocit sounáležitosti.

Podle tohoto respondenta to, co studenty aktivuje, co funguje, je zájem školy, například v podobě přítomnosti zástupců školy na jejich akcích: „oni (studenti) nás tam prostě chtějí… ve chvíli, kdy to není akce… jenom jejich nebo … to není akce jenom vedení a propojí se ty dvě strany“. To se projevuje i na

jednotlivých fakultách, které mají další své akce, například slaví narozeniny fakulty. Takové společné akce také zvyšují motivaci studentů. „…Studentům se líbí, že to vedení je poslouchá, že můžou říct svůj názor na to, jak by ta akce měla vypadat, co mají studenti rádi, co očekávají… že je to vedení aspoň v něčem poslechne, což… udělá rádo, protože chce mít hodně lidí tam (účastníků na akci).“ Obecně dle respondenta M platí, že zásadní je pro studenty komunikace, aktivní zapojení, věnování svého času, skutečný zájem. Akce, které jsou organizované zároveň vedením školy a zároveň studenty mívají největší účast a největší dopad.

Dobrou zkušenost má tato škola také v dobrovolné aktivitě studentů před začátkem nového školního roku v podobě „seznamováku“ pro studenty prvních ročníků. Tuto akci organizují samostatně studenti, formálně jde o zapsaný spolek. Studenti dávají příspěvek na ubytování a stravování, což stačí na pokrytí nákladů akce. Zároveň studenti již mají dlouhodobou zkušenost s řízením akce, vhodnými místy a programem, vše zajišťují i řídí studenti zcela samostatně. Mají poměrně rozsáhlý organizační tým a zajišťují velmi bohatý a rozmanitý program, který zároveň zahrnuje i informace, které nováčkům pomohou orientovat se ve škole. Přes zcela samostatnou organizaci ze strany studentů ale studenti stojí nejen o formální záštitu školy, ale také o přítomnost vedení školy na akci: „přijeďte někdo z fakulty, přijeďte, pane rektore… chtějí tam jeho, abysme se do toho zapojovali, abysme o tom věděli“, případně jim škola poskytuje hranice, kde se mohou pohybovat, například s ohledem na omezení daná epidemií. (Tuto akci se podařilo zorganizovat i na konci srpna 2020, což byla velká výhoda pro studenty prvních ročníků oproti studentům mnoha jiných škol, kteří v prvním roce svého vysokoškolského studia v důsledku pandemie ani jednou fyzicky nepotkali své spolužáky.)

Také s ohledem na to, že pro motivaci studentů je důležitý zájem školy o jejich dobrovolné aktivity a velmi vnímají, jestli se jimi pořádaných akcí zúčastňují zástupci vedení školy/fakulty, ale i jednotliví akademici, je užitečné ujistit se, že každý akademik je o těchto akcích opravdu dobře informován. Dle respondenta M se jako vhodný způsob komunikace osvědčilo požádat vedoucí kateder, ať kolegy informují na poradě.

Respondent N si velmi váží velmi lidské, vřelé, neformální komunikace se školou, a to od domlouvání všeho potřebného pro aktivity spolků po účast vedení školy na akcích spolku, pokračující často neformálním setkáním. Neformální je i informování o aktivitách spolku, ale také členství: nepotřebují žádné nábory, hierarchii, oficiální členství, i studenti se zapojují spíše neformálně a nesystematicky, vzniká živoucí komunita, což respondent hodnotí velmi kladně. Oceňuje velkou podporu školy a skvělé zázemí: na škole jsou zaměstnanci, kteří se o podporu spolků systematicky starají, spolky mají s vedením školy společná setkání, škola pomáhá s propagací aktivit. Vnímají, že vedení školy i pověřený zaměstnanec jsou tam pro ně. Zároveň vnímají aktivní zájem o podporu spolků i ze strany vedení fakult (nejen té, na které sami studují).

Na této škole je mnoho malých nezávislých spolků, který nemají oficiálního společného zástupce pro komunikaci s vedením školy, proto je na pravidelných setkáních s vedením školy obvykle dvojice zástupců každého spolku, kde se neformálně probere vše podstatné tak, že i zástupci spolků vidí celek, znají své aktivity, potřeby a situaci vzájemně: „takže my neodevzdáváme žádnou… zprávu, co jsme vykonali, ale většinou se to právě reflektuje na těchto setkáních, to je myslím opravdu pro spoustu těch spolků velice příjemné, že fakt jakoby nemusíte papírovat, ale… jdete tam a oni vás vyzvou – jo, tak vy jste tenhle spolek, tak teď nám řekněte, co jste …udělali, co byste chtěli dělat a jak my vám můžeme pomoct a co byste potřebovali a je to prostě hrozně hezky nastaveno“. Vzájemné poznávání

a propojování jednotlivých spolků dále pomáhá rozvíjet komunitu, čemuž přístup univerzity velmi pomáhá.

Pro studenty je podstatné, když se jejich akcí účastní i jednotliví akademici, nebo když „přišla polovina katedry“, to je velmi potěší a povzbudí, naopak jim je líto, pokud někdy vnímají sice podporu vedení, ale ne moc zájem některých akademiků. (Později se ukazuje se, že někdy nemusí jít o nezájem, ale o horší informovanost, proto dobré nastavení informovanosti akademiků i o dobrovolných aktivitách studentů a jejich akcích tak, aby se informace správně dostala ke všem, je třeba neopomenout.)

V současné době se respondent N snaží navázat větší komunikaci s pracovnicí školy, která odpovídá za koordinaci programu Erasmus, aby měli lepší šanci na zapojení zahraničních studentů.

Vysoká škola, v jejímž vedení působí respondent O, se snaží komunikaci se studenty diverzifikovat: proto kromě příslušného prorektora existuje na škole samostatná osoba, která má studentské spolky na starosti. Zároveň jsou na jednotlivých fakultách vytipovaní konkrétní lidé, kteří v těchto věcech více komunikují. Prvním důvodem je snížení bariér, protože studenti ne vždy mají chuť komunikovat oficiální cestou, druhým snaha o udržení kontinuity spolupráce se studenty, tedy aby se se změnou rektora resp. prorektora zbytečně nepřerušila přímá komunikace se studenty, která jde nad rámec oficiálního procesu, taková neformální komunikace se totiž rozbíhá dlouho, a proto je diverzifikace důležitá, i když perfektní kontinuitu není samozřejmě možné vždy za všech okolností udržet. Zároveň je ale potřebná i koordinace. Třetím důvodem pro diverzifikaci je velká odlišnost a specifika komunikačních vlastností studentů na jednotlivých velmi odlišných fakultách. Na jedné fakultě mají studenti zájem především o praktickou podporu a odborné konzultace a zároveň se snaží být oporou nově nastupujícím studentům. Na jiném typu fakult jsou zase studenti výrazně komunitní a velmi angažovaní a mnohem více spontánně naplňují obsah třetí role, včetně velké angažovanosti v občanských organizacích, spolcích a různých veřejně prospěšných aktivitách. Zcela specifické a neformální vztahy jsou pak typické pro umělecké nebo umělečtější studijní programy.

Škola sama aktivní studenty nevyhledává, ale má snahu se studenty co nejvíce neformálně komunikovat: nově se podařilo domluvit pravidelnější neformální setkávání studentů – senátorů s rektorátem – smyslem této snahy je, aby studenti byli zvyklí spontánně s rektorátem komunikovat, aby se odstranila bariéra nutnosti navázat komunikaci. Obecně se vedení školy snaží vytvořit atmosféru otevřených dveří, toho, že nejsou oficiální autorita, ale že jsou na straně studentů, to ale není úplně jednoduché. Snaha o neformální kontakty se ale osvědčila (i když ani to se nesmí přehnat), je podstatné brát studenty jako rovnoprávné partnery pro nejrůznější diskuze).

Studenti zároveň mívají velký zájem o aktivity mimofakultní (i mimoškolní, spolkové), toto využívají s pomocí PR týmů i pro oslovení potenciálních uchazečů. Jedním z úkolů školy je začlenění studentů do života školy, i zde je podstatná kontinuita, nejobtížnější je integrace studentů navazujícího magisterského studia, kteří do školy přešli odjinud – na jejich zapojení do existujících aktivit je velmi málo času a také se musí zapojit do kolektivu, který už je vytvořený. Zvláštní osoby pro komunikaci v této oblasti na jednotlivých fakultách se většinou objeví a „vykrystalizují“ samy, jsou to obvykle nadšenci. Škola se zároveň pomocí svých PR týmů snaží zachytit spontánní aktivity studentů. To, co zachytí, se snaží podpořit.

Respondent Q oceňuje velmi dobrou komunikaci s fakultou, kontaktní osobou pro spolky zde je věcně příslušný proděkan. V některých aktivitách spolupracují s oddělením vnějších vztahů.

Respondent R uvedl, že kontaktní osobou na fakultách je proděkan a na univerzitní úrovni prorektor, do jejichž agendy oblast spolků spadá, a dále jimi vedená oddělení.

Respondent S považuje komunikaci ze strany školy za nedostatečnou, například nedostatek informací je podle něj na webu fakulty. Spolek, ve kterém působí, vznikl částečně proto, že škola v oblasti vzdělání v některých studijních programech neposkytovala to, co by studenti chtěli, subjektivně vnímanou špatnou úroveň vzdělání se tak studenti snažili dohonit vlastní dobrovolnou aktivitou, což dle respondenta bylo ozdravné, ale velmi obtížné. Jeho slovy: „přežijí houževnatí a vytrénují se“, „možná trochu zahořklí“, také to znamená „mnoho odpadlíků“.

Respondent S uvedl postupně dvě zcela odlišné zkušenosti: a)tajemnost a nejasnost v komunikaci, nedohledatelnost některých skutečností, až nepřátelskou komunikaci a uzavřenost b) ohromnou vstřícnost, pomoc a entuziastickou podporu (avšak omezenou nedostatkem financí). Respondent by považoval za vhodné, aby přiznání podpory neposuzovala jen škola: pokud někde vznikne nedobrá atmosféra zastrašování a až zlovolného blokování, je velmi obtížné to řešit. „Nejsou nástroje na žáby na prameni, protože žáby dlouho seděly i na těch nástrojích.“

Podle respondenta S je mezi studenty velký zájem o mezifakultní a meziškolní spolupráci na úrovni spolků, různě zaměření studenti si toho mohou vzájemně hodně dát, ale má dojem, jako by o to fakulty nebo školy neměly zájem a chtěly by, „aby jim do toho nikdo jiný nelezl“.

Inspirace k tématu *vztah školy a studentů, komunikace*

- Jasné určení a viditelnost odpovědných lidí za agendu týkající se spolkových aktivit na straně fakulty či univerzity a vzájemná komunikace mezi nimi a spolky (to zahrnuje například příslušné pracoviště děkanátu či rektorátu, zastřešující studentskou organizaci či styčnou osobu zajišťující spolupráci mezi nimi)

- Poskytování pomoci při zakládání spolků (poradenství ohledně administrativních náležitostí) od zastřešující studentské organizace či oddělení vnějších vztahů, průběžná komunikace, zpřehlednění pracoviště na fakultě či univerzitě (aby bylo jasné, s čím se mohou studenti na koho obracet)

- Vytvořit katalog fakultní či univerzitní nabídky služeb a technického a materiálního zázemí pro pořádání akcí pro spolky, katedry a další aktéry

- Pravidelné setkávání vedení univerzity či fakulty se zástupci spolků, diskuse o otázkách podpory spolků a reflexe dosavadní spolupráce (co funguje, co zlepšit apod.)

- Účast zástupců vedení univerzity či fakulty na akcích studentů (předpokladem je dostatečné informování akademiků (např. od vedoucích kateder na poradách) a vedení fakulty či školy) a dále spolupořadatelství akcí spolků s fakultou či univerzitou (pozitivní dopad na motivaci k aktivitám a účasti na akcích)

- Rozvíjet neformální vztahy mezi studenty a vedením univerzity či fakulty, a to včetně podpory komunikace a vzájemné pomoci mezi jednotlivými spolky, celkově podpora atmosféry spolupráce a rozvoj komunity

- Posílit transparentnost systému

3.3 Finanční podpora

Zástupci studentských spolků, s nimiž jsme měli možnost hovořit, často s finanční podporou byli spokojení, buď proto, že získali externí sponzory mimo školu, nebo jejich aktivity byly finančně poměrně nenáročné, takže finanční podpora školy byla pro ně z podstatné části dostatečná, někde se ale objevily bariéry dalšího rozvoje.

Dle respondenta A mají na jejich fakultě všechny typy sdružení studentů možnost podávat si žádosti o určité formy grantů. Metodika přesně stanoví, jaká je maximální výše podpory pro jednotlivé typy dobrovolné činnosti, tedy například pro organizaci diskuzí, přednášek, pořádání výstav a koncertů, organizování sportovních soutěží, jsou i pravidla a limity pro podporu vlastního vzdělávání členů spolku, jakými mohou být například školení managementu, leadershipu, získávání kompetencí pro dobré a účelné organizování akcí.

Co se týče stipendií v případech hodných zvláštního zřetele, dle respondenta A metodika podrobně vyjmenovává, kdo tento druh stipendia může navrhnout: jedná se o členy předsednictva akademického senátu, členy kolegia, vedoucí vybrané katedry, kde to má s ohledem na specifickou aktivitu studentů smysl; je stanovené, kdo stipendium schvaluje a jasně jsou nastavené i limity.

Respondent B uvádí, že finanční podpora se může potenciálně týkat všech typů aktivit. Realizuje se formou stipendií, díky podfinancovanosti fakulty je jediným významnějším zdrojem stipendijní fond. Kvůli relativně těžkopádnému systému hodnocení žádostí stipendijní komisí agenda byla převedena na oddělení pro vnější vztahy. Konkrétně se jedná o stipendium pro případy hodné zvláštního zřetele, ovšem pravidla umožňují dávat stipendium pouze jednotlivci a nikoli spolku. Vzniká tak „šedá zóna“, neboť jako nástroj pomoci spolkům má fakulta pouze stipendia, která se však reálně udělují jednotlivcům (za zvláštní reprezentaci fakulty) a nikoli spolku jako celku, takže i o jeho přidělení musí žádat jednotlivec a nikoli spolek. Tuto cestu respondent B považuje za jediný smysluplný způsob, jak to dělat podle předpisů, ovšem uvítal by zjednodušení pravidel tak, aby bylo možné dát podporu přímo spolkům, neboť fakulta nemá nástroj, jak podpořit spolek jako spolek. Součástí řešení by mělo být i napravení podfinancování fakulty. Pravidla poskytování podpory a hodnocení žádostí nejsou příliš formalizovaná, důraz se klade na průběžné sledování, individuální konzultace a možnost mít „volné ruce“ při posuzování aktivit a neomezovat se pouze na zapsané spolky. Při hodnocení žádostí se nejvíce

osvědčilo hodnocení přes doporučení (podpora žádosti od vedoucího katedry atd. zaručující, že nejde o problematického studenta), takže spíše, než cestou formálních pravidel se fakulta spoléhá na ad hoc posuzovatele podle charakteru žádosti a typu akce. Fakulta má celofakultní cenu pro studenty, kterou odměňuje vědecké, ale i mimostudijní aktivity a do budoucna chystá další fakultní cenu pro oblast třetí role, zavést soutěž studentských projektů v oblasti třetí role a vybrané projekty podpořit. Neosvědčila se naopak podpora individuálního dobrovolnictví, neboť studenti nebyli vždy spolehliví, což vedlo ke komplikacím při organizaci akcí. Nyní využívají spíše stipendisty, které lze lépe motivovat a kontrolovat. Navíc pro dobrovolníky to nebylo příliš atraktivní, protože k zajímavější a kvalifikovanější činnosti se dostanou přes spolky. Program tak byl opuštěn, neboť potřeby fakulty jsou lépe zajištěny jinak.

Respondent C zmiňuje celkem široké možnosti podpory, finanční podpora má podobu grantů od vysoké školy. Aktivity a běžné fungování jeho spolku nejsou závislé na podpoře školy, ale využití podpory nabízí další možnosti rozvoje aktivit. Podporu vnímá jako dostatečnou, ale uvítal by častější vypisování výběrových řízení na granty. Největší položku pro něj představují organizační náklady, ale na ně obvykle granty necílí (buď směřují na konkrétní velmi specifický účel, nebo náklady nejde do grantů zahrnout). Granty vypisuje vysoká škola, fakulty podporují spíše jednotlivé aktivity.

Respondent D uvádí, že jeho fakulta neposkytuje spolkům žádnou finanční podporu, protože vzhledem k silné tradici spolků a široké nabídce akcí není důvod do situace nějak zasahovat a spolky si zajistí financování od externích subjektů a v menší míře z členských příspěvků. Fakulta nedává pravidelnou cenu za tento typ aktivit.

Respondent E působil ve více spolcích. V prvních dvou získávali podporu na semestr či rok na základě grantu od vysoké školy či fakulty. Ve třetím občas získávali peníze od fakulty, ovšem významný byl příjem z kurzu pro uchazeče o studium, pořádaného spolkem pod záštitou fakulty. Fakulta prostředky zaplacené uchazeči potom v části odpovídající objemu činností zajištěných spolkem spolku věnuje a ty tak tvoří součást rozpočtu spolku. Fakulta oceňuje velmi aktivní členy spolků formou stipendií. Bez finanční podpory fakulty či školy nelze pořádat zejména větší akce. Celkově respondent E podporu hodnotí jako dostatečnou, ovšem spatřuje nedostatky v komunikaci možností a způsobu čerpání podpory. Dostupnost hodnotí jako vysokou, neboť pokud se nejedná vyloženě o „nesmyslnou“ aktivitu, tak fakulta finanční podporu poskytne.

Respondent F uvádí, že pravidla podpory spolků jsou ukotvena v legislativě vysoké školy, jde o formu účelové podpory na konkrétní akce i granty na semestr či rok. Aktivity vznikající neplánovaně mohou být podpořeny z fondu rektora. Financovány jsou z vnitřních zdrojů univerzity. Studenti mohou být odměněni stipendiem za aktivitu na univerzitních akcích. Financování formou grantu zahrnuje oficiální žádost, proces schvalování a vyúčtování. Stipendia pro případy hodné zvláštního zřetele se udělují spíše jako forma sociálního stipendia, ale nikoli spolkům. Stipendijní řád v současné podobě neposkytuje nástroje na podporu těchto aktivit a ani není vnímaný, že by měl k tomu to účelu sloužit. Univerzita uděluje studentům ceny za mimořádný přínos v mimostudijních aktivitách. Odhadem 80 až 85 procent žádostí o finanční podporu univerzita přijme, důvody vyřazení mohou být nesplnění formálních náležitostí (na počátku hodnocení), vyčerpání prostředků na podporu spolků pro daný rok, či dodatečné „zákulisní“ informace o dané aktivitě a žadatelích o její podporu. Pro získání pravidelné podpory musí spolky předkládat plán činnosti na dané období a mohou ji získat pouze spolky s historií předkládající výroční zprávu a stále se pohybující v mezích spolkové a studentské činnosti. Čerpání této podpory není příliš časté.

Respondent G uvedl, že rektorát má omezenější možnosti podpory oproti fakultě a že v minulém roce vyhlásil výzvu pro spolky zahrnující možnost žádat o finanční podporu, což se podle něj osvědčilo. Podporu nepovažuje za dostatečnou, neboť ví, že na některých fakultách je lepší a v případě univerzity vidí velký prostor pro zlepšení. Podporu nepokládá za úplně nezbytnou pro organizaci aktivit, ale její zlepšení by pomohlo zvýšit kvantitu i kvalitu aktivit. Spolky fakultě dávají každoročně výkaz o činnosti při žádání o podporu, avšak často z „byrokratických" důvodů místo oficiální podpory jako spolku se přidělí stipendium nejaktivnějším studentům a větší část stipendia se následně využije na podporu spolku. Nevidí vůli tento stav řešit a ocenil by změnu přístupu, aby s tím měla méně práce i fakulta. Dříve existovaly výzvy na podporu studentských projektů zaměřujících se spíše na individuální činnost, ale využili je také. Možnosti získání podpory tak existují, ale nejsou „ideální". Spíše než granty tak má podpora formu mimořádného stipendia na ocenění aktivních studentů (což funguje, spolky mají dohodu s fakultou na této formě, která je administrativně nejjednodušší, ovšem neexistuje pro tuto formu finanční podpory vhodný rámec). Dále se má rozvíjet nadační fond na podporu aktivit studentů a rozšířit jej i na podporu studentských spolků. Podporu lze rovněž získat spoluprací na projektu s univerzitou. Kromě financování pomocí stipendií pro jednotlivce má respondent G zkušenost s tím, že si fakulta objednala od spolku nějakou činnost a přes fakturu zaplatila spolku peníze, ovšem šlo o jednorázovou akci. Rovněž jeho spolek získal podporu od katedry za propagaci vybraných volitelných předmětů. Celkově ale podle něj finanční podpora spolkům na jeho škole či fakultě nemá systém a poskytuje se ad hoc.

Respondent H zmínil, že univerzita podporuje spolek finančně, což umožňuje například snížit poplatky za účast na některých akcích či výdaje na chod organizace (i kancelářské potřeby, tisk materiálů atd.). Univerzita je velmi ochotná aktivity podpořit (včetně mimořádných akcí), pokud v nich vidí smysl. Většina akcí spolku je proveditelná i bez podpory univerzity (ale znamenalo by to vyšší náklady pro účastníky). Spolek má rovněž nějaké vlastní příjmy k pokrytí nákladů a z celkových příjmů za rok činí podpora od univerzity cca 10 až 15 procent (důležitou roli hraje i podpora od externích subjektů, viz níže). Finanční podpora je vázaná na konané akce, ovšem univerzita nevyžaduje účtenky za každý výdaj. Univerzita si u spolku objedná služby, ten dodá seznam plánovaných akcí. Univerzita dané akce podpoří celkovou částkou, konkrétní využití peněz záleží na spolku (tj. kolik vydají za kterou akci). Spolek se snaží naplnit očekávání, ale je tam důvěra mezi ním a univerzitou, která díky tomu nedělá detailní kontrolu výdajů. Některé akce se konají bez podpory školy (v některých případech není vhodná). Spolek se snaží mít před začátkem semestru detailní plán akcí, ale je možné podpořit i další akce v průběhu semestru. Osvědčenou praxí je objednávka akce ze strany univerzity, následně spolek vystaví fakturu. Granty univerzita moc nevypisuje a spolek nemá příliš potřebu se o granty ucházet. Je dostatečně soběstačný v rámci současného systému.

Respondent I uvedl, že finanční podpora má nejčastěji formu stipendií (tj. stipendium pro případy hodné zvláštního zřetele), v současnosti univerzita zcela přepracovává stipendijní řád. Stipendia jsou studentům vyplácena na základně patřičného odůvodnění hlavní osobou zodpovědnou za komunikaci za danou organizaci a také musí být stipendium schválené pověřeným pracovištěm univerzity. Zdroje financování stipendií se liší podle možností univerzity. Část jde z provozních prostředků a část z projektů, které toto přímo umožňují. Jak uvádí, „hodnocení probíhá v tandemu mentorského pracoviště a vedení univerzity nebo fakulty. Důležité je podle nás, aby studenti měli jasné mantinely a věděli, na co jim může být přispěno a podle toho uměli své aktivity plánovat." Univerzitě se nejvíce osvědčil systém, kdy je s každým spolkem v průběhu letních prázdnin domluveno, co plánují v následném akademickém roce, jak to budou financovat a do jakých dalších aktivit se v rámci

univerzity mohou zapojit. Cílem je tyto aktivní studenty zapojovat i nad rámec tohoto, co dělají ve svém spolku (za pomoc s těmito akcemi jsou pak konkrétní členové odměněni stipendiem). Zástupci pracovišť této univerzity uvádí, že „stávající forma podpory je vhodná, [spolek] zná přesnou částku, kterou dostane, co je nad tuto sumu, je třeba projednat individuálně. Vhodná je kombinace stipendií a jednorázového příspěvku na činnost. Část nákladů je hrazena z projektů …. Neosvědčila se v minulosti vysoká jednorázová podpora, akce lze dělat i s nižšími náklady, jak bylo zjištěno."

Respondent J odpověděl, že univerzita vypisuje grantové řízení, kde mohou spolky získat prostředky na provoz. Pravidla jasně určují, jak při žádosti postupovat. Přístup školy hodnotí jako pozitivní, pozoruje viditelnou snahu podpořit spolky, finanční pomoc je pro něj důležitá. Podporu vnímá jako dostupnou. Spolky předkládají plán akcí na kalendářní rok a na jeho základě dostanou finanční podporu od školy. Pokud se podaří v grantu ušetřit, může se rezerva využít na něco jiného. V průběhu roku nelze žádat o další prostředky. Granty nemají vazbu na stipendia.

Podle respondenta K je na jejich škole finanční podpora převážně decentralizovaná na úroveň jednotlivých fakult, ale existuje i mezifakultní podpora dobrovolné činnosti studentů. Finanční podpora bývá jen součástí podpory projektu, závisí na dostupnosti zdrojů.

Pro respondenta L, zástupce spolku, tvoří finanční podpora školy naprostou většinu jejich příjmů. Finanční podpora je z podstatné části dostatečná, ale bariérou je pro ně zejména to, že pro některé aktivity potřebují externího lektora, což není možné financovat z podpory školy. Externí sponzory nemají, a i když se snaží je získat nebo najít nějaký způsob, jak by si „na sebe vydělali, aby byli finančně samostatní", nedaří se jim to, především proto, že organizace, které by jejich činnost mohla zajímat, už podporují jiné subjekty s celorepublikovou působností a nemají pak už motivaci podporovat někoho dalšího. Řeší to tak, že jako lektory využívají ochotné vlastní bývalé členy a jiné absolventy ochotné plnit úlohu lektorů zdarma. Jiní lektoři jsou pro ně nedostupní.

Dle zkušeností respondenta M z vedení vysoké školy finanční nároky studentů na podporu dobrovolných aktivit nebývají vysoké. Přesto, kromě standardních zdrojů financí na podporu samostatné činnosti studentů, jsou schopni studenty finančně dále podpořit také ve vazbě na svůj strategický záměr, například s ohledem na témata společenské odpovědnosti. Studenti jsou o tom také zvlášť informováni.

Na vysoké škole respondenta M obvykle finance nespravují studenti ve spolcích sami, ale rozpočet na podporu studentských aktivit má přímo pod kontrolou rektorát, který pak podporuje konkrétní akce dle žádosti studentů: například si studenti přejí pozvat nějakého hosta a jemu zaplatit honorář a honorář pro hosta je pak na základě žádosti studentů uhrazen z na to určených peněz pod kontrolou rektorátu.

Vysoká škola, v jejímž vedení působí respondent O, podporuje finančně jednak oficiální spolky, jednak krátkodobá volná sdružení studentů – pro to je určena grantová podpora studentských aktivit. Pokud se na straně studentů najde nápad na vhodnou aktivitu, škola má snahu to podpořit i finančně: „i kdyby peníze došly, někde se najdou, ale to se moc nestává". V době pandemie také byly uvolněné peníze z rezervy rektora k přímému využití fakultám. Zároveň za mimořádné aktivity studentů byla také udělena mimořádná stipendia. Výhodou mimořádných stipendií je přímá pomoc konkrétním studentům. Finanční podpora je z podstatné části distribuovaná fakultami, v převážné většině nejde o centrální záležitost (centrálně probíhá např. ocenění výjimečné občanské statečnosti, výjimečných

sportovních úspěchů apod., který bývají ve spolupráci s městem a krajem, méně oficiální záležitosti jsou decentralizované).

Respondent P uvádí, že aktivity jejich spolku podporuje fakulta i finančně, bez finanční podpory by aktivity v takovém rozsahu nebyly možné.

Respondent Q uvedl, že fakulta pomohla s finančním zajištěním plesu organizovaného spolkem, jinak ale nemají možnost paušální finanční podpory. Finanční pomoc se tak týká velkých akcí, ale nikoli těch menších. Fakulta např. zaplatí konkrétní věc, kterou potřebují (pronájem prostor atd.), ale jinak nedostávají peníze od fakulty.

Respondent R odpověděl, že ve strategickém záměru se určila na univerzitní úrovni částka 1 milión ročně na podporu spolků. Univerzita ani fakulta nemá formální pravidla a postupuje podle konkrétních doložených výstupů o činnosti. Zhruba před dvěma roky se spolky podporovaly jednorázově. Dnes se využívá především forma stipendií (pro případy hodné zvláštního zřetele), a sice pro různé aktivity studentů ve spolcích i mimo ně (včetně vědecké činnosti) i na podporu individuálních aktivit. Za mimořádné mimostudijní aktivity byli někteří studenti kromě stipendia odměněni osobním poděkováním od děkana, drobnými pozornostmi v podobě předmětů se symboly univerzity. Podpora se financuje v případě celofakultních aktivit ze stipendijního fondu, u katedrálních aktivit z rozpočtu kateder, případně byla stipendia financována z OP VVV projektů. Mimořádná stipendia se udělují na základě návrhu z katedry rozhodnutím děkana či příslušného proděkana. Studenti mohou získat stipendia či dohodu o provedení práce na spolupráci u fakultní instituce na popularizaci vědy. Za nejefektivnější způsob finanční podpory spolků považuje respondent R přiznání mimořádného stipendia přímo studentům.

Podle respondenta S ve škole fungovaly granty na celoškolní i fakultní úrovni, na mezifakultní úrovni se situace zdála být přehledná a situace dobrá, v poslední době ale tato pomoc nebyla. Na fakultní úrovni jsou rozdílné zkušenosti: a to a) s velkou neprůhledností a velkou finanční podporou pro „oblíbence“ a nulovou podporou, pokud se někteří studenti „znelíbí“ a b) zkušenosti s velkou vstřícností a velkou snahou pomoci, ale naprostým nedostatkem financí, tedy finanční pomoc přichází ochotně, ale nemůže být jiná než nedostatečná. Studenti jsou si vědomi podfinancovanosti a nedostatku možností. Zároveň tento respondent vidí nutnost podpory dobrovolných aktivit hlavně ze sociálního hlediska. Dle jeho zkušeností všichni studenti pracují alespoň na poloviční úvazek, zároveň se snaží plnit školní povinnosti. Studentské slevy jsou fakticky minimální a okrajové, ale jinak má student vlastně stejné náklady jako pracující nestudující člověk, nežije-li v páru, např. náklady na bydlení jsou extrémní. V důsledku toho jsou studenti vyčerpaní. Snahou spolku je, aby se studenti mohli věnovat smysluplné dobrovolné aktivitě, kterou se zároveň budou rozvíjet a zároveň získají nějakou finanční podporu, která jim umožní nemuset pracovat někde, kde to nijak nepřispívá k jejich rozvoji. „Zdánlivě je školství zadarmo a mělo by smazávat sociální rozdíly, to ale v praxi nefunguje.“ Respondent by viděl řešení v „kvazi-stipendiu“ pro aktivní členy spolků, protože sociální stipendia řeší jen extrémní případy, a to ještě ne dostatečně, ale pokud se někdo zjevně snaží dobrovolně dělat něco smysluplného, mohl by dostávat nějaké peníze, obzvlášť když v některé oblasti extrémně chybí dobrovolníci a zároveň se tomu studenti, kteří by o takovou činnost měli zájem, věnovat nemohou, protože si nemohou takovou činnost dovolit vykonávat zcela bez odměny.

Inspirace k tématu *finanční podpora*

- Nabízet granty na podporu činnosti spolků poskytující finance na určité období (semestr či rok), na základě předloženého plánu akcí, možné zavést pravidla určující výši podpory pro různé typy akcí, nebo příležitostné tematické grantové výzvy (důležité je dostatečně často vypisovat výzvy a nastavit jejich podmínky otevřeně)

- Využívat stipendií pro případy hodné zvláštního zřetele jako podporu mimořádně aktivním studentům ve spolcích i mimo ně, nebo s ohledem na možnost pouze individuální podpory, vedoucí k tomu, že odměnění studenti v některých případech věnují část nebo celé stipendium na podporu spolku, zvážit úpravu stipendijního řádu tak, aby umožňoval podporovat přímo spolky

- Zmírnit problém podfinancování některých fakult, aby měly více zdrojů na podporu těchto aktivit

- Při nízké formalizaci žádání o podporu volit individuální přístup, průběžně sledovat činnost spolků a hodnotit žádosti nových na základě doporučení (např. od vedoucího katedry, že nejde o problematického studenta), je ale potřeba vzít v úvahu riziko neprůhlednosti a zneužívání

- Zavést fakultní či univerzitní cenu pro studenty za mimořádné mimostudijní aktivity

- Umožnit spolkům příjem z aktivit jimi organizovaných a zaštítěných fakultou, z nichž jdou účastnické poplatky formálně fakultě, která takto získaný příjem po dohodě přenechá spolkům (např. přípravné kurzy pro studenty)

- Poskytnout účelovou podporu na konkrétní akce pořádané spolky

- Neplánované mimořádné akce podpořit z fondu rektora (případně děkana)

- Podpořit studentské aktivity přispívající k naplnění strategického záměru univerzity

- Realizovat odlišný model financování, kdy s financemi na podporu spolků nakládá rektorát (nikoli studenti) a financování konkrétních aktivit uskutečňuje na základě žádosti studentů

- Spolupráce na projektu mezi univerzitou či fakultou a spolkem, objednávka služby či aktivity od fakulty či univerzity u spolku prostřednictvím faktury (dopředu i zpětně), podpora od katedry za propagaci vybraných volitelných předmětů, uhrazení konkrétního nákladu na akci pořádanou spolkem ze strany fakulty či univerzity

- Systematizace a zpřehlednění finanční podpory pro spolky ze strany univerzity či fakulty, posílení transparentnosti formalizací pravidel

- Využití projektů pro financování podpory spolků (např. OP VVV či jiné)

3.4 Nefinanční podpora

Ukázalo se, že nefinanční podpora se jeví jako velmi podstatná, už jen morální podpora je pro aktivizaci a motivaci studentů a její udržení nesmírně důležitá. Běžnou a významnou částí nefinanční podpory je poskytování prostor, technického a jiného materiálního vybavení a pomoc s propagací.

Respondenti A uvedl, že na jejich fakultě mohou zapsané spolky požadovat umístění sídla na půdě fakulty, mají povolený přístup do prostor fakulty včetně možnosti rezervovat si zdarma učebny v době, kdy nejsou využívané pro výuku, a také mají zaručený prostor na webu fakulty v prostoru určeném pro spolky.

Respondent B uvádí, že oddělení vnějších vztahů nabízí služby pro zastřešující studentský spolek i ostatní spolky či studentské iniciativy, zahrnující pomoc s pořádáním akcí (návod na koho se s čím obrátit), zápůjčky konferenčních předmětů, propagaci na fakultních kanálech (sociální média atd.), nabídku workshopů ke správě webu, mediální komunikaci, využívání sociálních sítí apod. V rámci možností mohou spolky využívat i fakultní prostory, zastřešující spolek má vlastní místnost, mohou bezplatně využít posluchárny na akce pro veřejnost, případně prostory v kampusu.

Respondent C zmiňuje, že fakulta nabízí technické a prostorové zázemí pro aktivity. Osvědčila se podpora na sociálních sítích a propagace akcí, a dále sdílení technického vybavení, prostor apod. Tuto podporu lze získat bez problémů. Ocenil by více podpory propagace i na úrovni univerzity (s propagací pomáhá spíše katedra či fakulta), univerzita by mohla pomoci zlepšit povědomí o spolkových aktivitách i pro studenty z jiných fakult.

Respondent D uvádí, že fakulta umožňuje spolkům pronajmout místnost na fakultě za symbolickou částku nebo alespoň využít skladové prostory (pro nové spolky je na fakultě méně prostoru). Dále si spolky mohou za nákladovou cenu tisknout propagační materiály v tiskařském centru, u významných akcí mohou získat pomoc s propagací na fakultních kanálech (ale vzhledem k množství akcí to nelze dělat vždy) či využít nástěnky na fakultě určené pro propagaci. Podpora se týká různých typů aktivit, které ovšem nesmí mít komerční charakter. Za klíčové respondent D považuje poskytnutí místností spolkům, které mohou využít pro skladování věcí, setkávání a organizaci aktivit. Kdyby spolky sdílely kanceláře, tak by se spolkový život podle něj asi tolik nerozvinul.

Respondent E odpověděl, že škola i fakulta poskytuje prostory, materiální zázemí, techniku, u větších akcí i personální zajištění (např. zvukaře). Spolek může vydat knihu ve fakultním nakladatelství. Propagaci obvykle spolky řeší samostatně, fakulta podle něj neuměla dříve pracovat s potenciálem spolků a PR, což platí do značné míry i dnes. O neformálních spolcích fakulta nevěděla (nedosáhly na financování). Někdy jsou spolkové aktivity propagované na webu či sociálních sítích fakulty, spolky mají na fakultě nástěnku. Většinou si ale spolek udělá vlastní sítě, web, plakáty, videa na YouTube a s fakultní strukturou se jeho propagace míjí. V některých případech probíhá oboustranná propagace na větších akcích, tj. navzájem se propagují spolek i fakulta. Podpora ze strany školy či fakulty není nezbytná pro existenci spolků, ale některé akce bez ní nelze dělat (např. odehrávající se v prostorách univerzity).

Respondent F uvádí, že spolky mohou žádat rektora o záštitu univerzity nad akcí, což je hlavně symbolická podpora důležitá pro PR. Dále mohou žádat o propagační předměty, které jsou poskytované bezplatně. O zapůjčení techniky mají spolky minimální zájem, možnost tisku ve větších

formátech je málo využívána v posledních letech, možná o tom spolky pořádně neví. Spolky mají k dispozici jednu plně vybavenou učebnu pro své aktivity, ale navzdory inzerci univerzitou a informování spolků není využívána. Univerzita podporuje propagaci na sociálních médiích, webu školy, v newsletteru či tiskem větších materiálů.

Respondent G uvedl, že na úrovni univerzity funguje studentský klub, kde se dají pořádat spolkové akce, jsou tam skříňky na uskladnění materiálu, lze si tam půjčit projektor, ale příliš ho nevyužívají, protože mají možnost na katedře využívat skříně pro uskladnění věcí potřebných pro realizaci spolkových aktivit. Pokud jde o propagaci, tak podpora školy či fakulty není vysoká, ale mohou využívat fakultní newsletter, obrazovky na fakultě i sociální sítě univerzity. Rovněž možnost půjčovat si mediální vybavení či přístroje mají studenti spíše na úrovni kateder než fakulty.

Respondent H odpověděl, že jim univerzita umožňuje tisknout materiály, poskytuje jim prostory na setkávání (kancelář, sklad, možnost využít aulu pro prezentace po dohodě s univerzitou), účastnit se akcí univerzity (dny otevřených dveří, festival atd.), mohou tam mít vlastní stánek (což se osvědčilo). Uvítal by rozšíření povědomí o spolcích a jejich činnosti mezi studenty. Univerzita je ochotná pomoci s propagací (např. náborovou kampaň univerzita sdílí na webu, nebo pošle celoškolský email). Pomohla by podle něj propagace v rámci univerzity ve vztahu k vedení, aby odpovědní lidé s příbuznou agendou byli lépe informovaní. Dále by mohlo pomoci setkávání studentských spolků nebo představení spolků při zápisu prváků do studia, případně možnost mít stánky spolků na frekventovaných místech.

Respondent I uvedl, že v rámci poskytování nefinanční podpory nabízí jeho univerzita spolkům pomoc formou propagace jejich aktivit, zapůjčení prostor univerzity, mobiliářů, techniky, pomoc při organizování akcí, využití univerzitní dopravy, zajištění dárků a propagačních předmětů, tisk, catering atd.

Respondent J zmínil v oblasti nefinanční podpory možnost půjčit si techniku, využívat univerzitní prostory (např. učebny v určité hodiny), v rámci propagace prostor na webu (kalendář akcí školy), sdílení na sociálních sítí, monitory uvnitř ve škole. Za zvláště důležité považuje poskytnutí prostor, uvítal by rozšíření povědomí studentů o existenci spolků a větší využití školních akcí pro propagaci.

Respondent L oceňuje možnost, kterou mají spolky působící na fakultě: jednoduše si mohou zarezervovat místnost a bezplatně ji využívat kdykoli, když není potřebná pro výuku. V online prostoru už pro ně obdobná podpora tak snadná není, například potřebovali účet pro online přednášku pro 100 lidí. Náhodně někdo z nich měl takovou možnost v zaměstnání, tak toho využili, kdyby to tak nebylo, nebyli si jisti, jestli by mohli využívat nějaký fakultní nebo školní online účet. Nebylo by to pro ně snadné.

Respondent M z vedení vysoké školy považuje za důležité dát studentům k dispozici prostředí, tedy prostory venku nebo uvnitř školy, které mohou studenti pro své dobrovolné aktivity zdarma využívat. Tato škola také studentským spolkům, případně obecně aktivním studentům při nějakých akcích poskytuje PR podporu, tedy propagační předměty, informování na sociálních sítích a na webu škol, tisk letáků, ale třeba i tisk studentského časopisu, občerstvení na nějakou akci, případně sportovní dresy.

Respondent N vnímá velkou vstřícnost vedení univerzity a velkou ochotu v čemkoli, v čem potřebují podpořit, nejčastěji je to propagace mezi studenty i akademiky. Morální podporu pro budování komunity tím, že se studentských akcí zúčastňují jednotliví akademici, považují za nenahraditelnou.

Na vysoké škole, kde působí respondent O, existuje snaha studenty podpořit i v oblasti zlepšení jejich know-how: například studenti přijdou s nějakým nápadem, škola to pak podpoří formou různých oficiálních i neoficiálních záštit, propagací aktivit, včetně např. hromadných e-mailů studentům, ale také tím, že na jednotlivých fakultách hledají vhodnou osobu, která by studenty při jejich aktivitách mohla koučovat, koučem někdy může být doktorand nebo spřízněný akademik. Základem podpory je morální podpora, následovaná podporou materiální, finanční podpora je až poslední.

Pro respondenta P ze studentského spolku je podstatné zajištění zázemí a vybavení pro aktivity spolku. Jejich poskytnutí školou je pro aktivity spolku nezbytné. Má jen pozitivní zkušenosti a podporu hodnotí jako dostatečnou.

Respondent Q uvedl, že fakulta dává studentům aktivním ve spolcích pět bodů do výběrového řízení pro studijní pobyty Erasmus. Fakulta poskytuje tři místnosti (kancelář, klub, sklad), v rámci oddělení vnějších vztahů fakulty mají možnost půjčit si techniku. V oblasti propagace mohou využívat sociální média fakulty, podle něj si řady věcí fakulta všimne sama a ani ji nemusí žádat. Běžné aktivity může spolek dělat bez pomoci fakulty, ale řadu akcí dělají ve spolupráci s fakultou. Některé společenské akce se konají zcela nezávisle na fakultě a potřebné věci jako sponzory si shání sami. Většinou fakulta reaguje na žádosti pozitivně (nemají přehnané požadavky, oboustranný zájem na spolupráci, pouze fakulta nevyhoví požadavku na prostory v kampusu, který by využili k pravidelné sebeprezetnaci a lákání nových studentů). Osvědčily se zejména body, kontaktování sponzorů působících na poli fakulty (viz níže), sdílené prostory. Respondent Q si všímá u některých nových studentů, že očekávají přímý benefit za aktivitu a když jej nemají, ztrácí o činnost spolku zájem. Propagace hodnotí celkově jako dobrou, studenti o spolku vědí.

Respondent R zmínil zejména poskytnutí prostor, propagaci prostřednictvím sociálních médií školy, síť monitorů na fakultě, nástěnky atd. Obvyklou součástí učeben je dataprojektor a další audiovizuální technika, kterou mohou studenti využít v případě zapůjčení těchto prostor. Studenti se významně podílí na provozu fakultní instituce na popularizaci vědy, jedná se o dobrovolnou činnost, která může být odměněna stipendiem. Dotace pro toto centrum nejsou určené na podporu spolků, ale jednotlivců.

Respondent S má velmi různé zkušenosti: jednak s velmi vstřícnou a velmi neformální podporou, skvělou atmosférou, pocitem sounáležitosti, v konkrétní podobě například se zapůjčením vybavení školy bez formalit. Zároveň uvádí ale také zkušenost s až nepřátelským postojem ze strany některých zástupců školy, kdy jiní zástupci školy se spolku báli vyjádřit podporu.

Inspirace k tématu *nefinanční podpora*

- Využití prostor fakulty či univerzity, jednak trvale vyčleněných místností jako sídla využitelného pro setkávání, přípravu a organizaci aktivit spolku a skladování potřebných věcí, jednak pro realizaci spolkových aktivit pro ostatní studenty (například volné učebny, hala fakulty, vnitřní dvůr, vnější přilehlé prostory apod.)

- Poskytnout materiální a technické zázemí pro pořádání akcí (zapůjčení techniky, konferenčních předmětů), využití univerzitní dopravy, catering

- Podpora propagace – využití fakultního či univerzitního webu (zvláštní prostor pro spolky), kalendáře akcí fakulty či univerzity, sociálních médií (Facebook, Twitter atd.), newsletteru, zaslání celoškolního emailu, nástěnek či monitorů v prostorách školy, tisk propagačních materiálů (včetně studentského časopisu), poskytnutí záštity univerzity či fakulty nad akcí spolku, umístění stánků studentských spolků na frekventovaných místech v areálu školy

- Účast spolků na akcích školy (akce pro uchazeče jako Den otevřených dveří, prezentace spolků při zápisu prváků do studia či na úvodních hodinách některých předmětů, festivaly, akce typu Studentský jarmark apod.), poskytnutí propagačních předmětů od školy

- Pomoc s pořádáním akcí (návod na koho se s čím obrátit), se založením spolku, nabídku workshopů ke správě webu, účetnictví spolku, mediální komunikaci, sociálním sítím apod., někdy i personální zajištění (např. zvukař)

- Možnost vydat knihu ve fakultním nakladatelství

- Zpřístupnit fakultní či univerzitní účet pro realizaci online aktivit studentům a spolkům

- Přidělení bodů do výběrového řízení pro studijní pobyty v rámci programu Erasmus aktivním studentům ve spolcích (nebo jiné výhody tohoto typu)

3.5 Administrativa a další formální náležitosti, jejich (ne)náročnost a podpora

Administrativní náročnost je na různých školách i fakultách velmi odlišná. S nadměrnou a přespříliš zatěžující administrativou jsme se nesetkali mnohokrát, přesto někdy administrativní náročnost neúměrná možné výši podpory někdy zbytečně odrazuje. Na druhou stranu je možné se na přiměřenou míru administrativní náročnosti dívat jako na další příležitost pro rozvoj dalších kompetencí studentů.

Studenti sdružení ve všech na fakultě existujících formách musí dle respondenta A jednou ročně odevzdat zprávu o své činnosti: jaké aktivity realizovali, co se jim podařilo a co nikoli. Musí popsat jednotlivé činnosti a jejich finanční náročnost. To je zásadní pro další podporu. Komise, rozhodující o další podpoře, hodnotí zároveň výroční zprávu o činnosti minulého roku, závěrečné rozhodnutí patří děkanovi.

Na jedné z fakult je podle respondenta A pro získání podpory zásadní výroční zpráva. Její formulář je daný a je z něj snadno zřejmé, co má obsahovat (hodnocení cílů z minulého období, členy, činnost, název události, datum konání, odpovědnou osobu, odkaz na událost, reflexi činnosti v minulém kalendářním roce, vize a plány do dalšího roku a hospodaření s přidělenými prostředky).

Respondent B uvádí, že studenti mohou získat expertní/právní podporu při zakládání spolků od zastřešujícího studentského spolku či oddělení vnějších vztahů fakulty. Fakulta se snaží motivovat studenty k formalizaci spolků, mj. z důvodu větší udržitelnosti jejich existence. Některým studentům pomůže zastřešující fakultní spolek se založením spolku, nebo pokud spolek nechce mít vlastní právní subjektivitu, tak se stane součástí tohoto zastřešujícího spolku (v takovém případě nefunguje samostatně, ale nemusí sepisovat vlastní stanovy). Kontrola činnosti spolků probíhá spíše neformálně. Fakulta nedělá oficiální účetní kontrolu, spíše si všímá dění na fakultě a vychází z dlouhodobé spolupráce a vyhodnocení partnerů (u nových spolků konzultace např. s vedením katedry, někdy stačí zaštítění katedrou), funguje komunikace uvnitř fakulty. Respondent B si nemyslí, že by kontrola měla negativní dopad na aktivity studentů.

Respondent C považuje časovou náročnost procesu získání podpory za ne úplně nepřiměřenou, i když by se podle něj dala zjednodušit. U grantů třeba zabere žádost i třetinu času na aktivitu, u spolupráce s fakultou to je méně náročně (asi pětina času věnovaného přípravě akce). Administrativní náročnost může podle něj odradit některé studenty od realizace aktivit, může to být jedna z největších překážek. Podpořil by otevřenější výběrová řízení na granty, aby o ně mohlo žádat širší spektrum spolků. Zájemce o radu ohledně vyřizování žádostí se nesetká s odmítnutím a někoho najde, kdo by mu poradil, pokud hledá. Nepozoruje však aktivnější podporu ze strany fakulty.

Respondent D uvádí, že spolky musí požádat o souhlas s akcí konající se na fakultě. Fakulta požaduje zprávu o činnosti ex post. Mělo by to být každý semestr, ale reálně se to neděje. Zprávy o činnosti spolky dělají v ročních cyklech v souvislosti s volbami svého vedení a obsahují informace o změnách ve vedení a aktivitách spolku, ale ne o hospodaření, protože je fakulta nefinancuje.

Respondent E považuje žádosti o podporu mnohdy za komplikované pro členy spolků. Spolky někdy neví, jak o ni žádat a nemají vždy dost informací. Není ze strany fakulty dostatečně komunikované, jak se dostat k penězům a vše vyřídit. Fakulta podle něj potřebuje nějakou byrokracii, financování musí být korektní kvůli legislativě, studenti to mohou považovat za neopodstatněné, nedostane-li se jim dostatečného vysvětlení. Prospělo by lepší komunikování jak a proč to dělat, ale celkově fakulta postupuje vstřícně. Realizace akce je mnohem časové náročnější než žádost o dotaci (maximálně 5 – 10 procent tvoří administrativa). Odradit od aktivit může neznalost (pomohlo by zřízení kontaktní osoby), složitější administrativa bývá spojena s organizací akce. Celkově ale by to nemělo studenty odrazovat.

Respondent F považuje formalizaci pravidel za dostatečnou. Pravidla by podle něj neměla být „na jeden klik“ a studenti by se podle něj měli naučit, že žádost má formální náležitosti. Univerzita

připravuje digitalizaci procedur žádostí o podporu. Procedury by neměly mít odrazující efekt na motivaci studentů k aktivitám. Pracovník mající spolky na starost funguje i jako poradce pro studenty podávající žádosti o podporu. Z každé podpořené akce musí spolky povinně předložit vyúčtování, kontrolu považuje za správnou a neměla by podle něj mít negativní vliv na činnost spolků.

Respondent G uvedl, že u expertních grantů zabere spolku řešení grantu a formalit 20 až 30 procent času věnovaného přípravě aktivity. Podle něj může administrativní náročnost odrazovat od aktivit další studenty, avšak vzájemně se podporují s ostatními spolky a sdílí zkušenosti. Pokud jde o administrativu, tak je podpora ze strany školy prakticky nulová. Zmiňuje, že jednou si jako spolek zařídili živnost, aby mohli například prodávat propagační předměty, ale kvůli administrativním nárokům ji hned zrušili. V kariérním centru lze konzultovat některé věci ohledně studia, ale nikoli spolkovou činnost. V rámci studentského klubu se konají pravidelné workshopy zaměřené na informování o praktických záležitostech (např. spolkové účetnictví), ale přímo konzultace na tato témata se nekonají. Podpořil by formalizaci pravidel, neboť na fakultě není jasně daný postup pro podporu spolků, na univerzitní úrovni pravděpodobně taky nejsou formalizovaná pravidla, ale v souvislosti s rozvojem nadačního fondu se to asi změní.

Respondent H řekl, že administrativní náležitosti zaberou cca do 5 procent času z příprav a že když jako spolek přijdou za univerzitou s propracovaným plánem, tak je dohoda snadná.

Respondent I považuje míru formalizace podpory za ideální „pro to, aby studenti chápali pravidla financování a abychom je naopak zbytečně neobtěžovali nějakými složitými postupy na úrovni psaní projektů“. Univerzita provádí zpětnou kontrolu využití poskytnutých finančních prostředků jednak z důvodu odpovědného nakládání s financemi, jednak z důvodu podpory povědomí studentů o reálných nákladech každé akce. Negativní dopad by kontrola podle něj měla v případě, že by „nastala situace, že by studenti požadovali proplacení nebo financování aktivity, která není v souladu s jejich aktivitami nebo není úměrná tomu, co „odpracovali“. Samozřejmě tyto situace mohou také nastat, ale vše je o komunikaci a pravidelném setkávání, abychom toto odladili. Stejně jako my vyžadujeme vysvětlení použití prostředků, chtějí to po nich i ti další partneři, takže pochopili, že jde o běžný postup.“ V posledních letech proběhly v této oblasti určité změny a nastavení procesů tak, aby financování a vše týkající se (nejen) studentských organizací bylo transparentnější. V poslední době se vysoká škola také snaží aktivně podporovat nábor nových členů do organizací.

Respondent J uvedl, že v případě první žádosti administrativní náležitosti zaberou více času, ale později už student ví, jak to napsat, a do půl hodiny je žádost sepsaná a odeslaná (předchází tomu ale porada o plánu činnosti v rámci spolku). Žádá se o finance na rok a výsledky by měly být známé na počátku semestru, ale někdy se rozhodnutí o přidělení podpory posune o pár týdnů, což může zkomplikovat realizaci aktivit na počátku semestru. Při kontrole využití přidělení podpory musí studenti dokládat každý účet. Administrativu ohledně finanční podpory respondent J považuje za přiměřenou a nevnímá ji jako potenciálně odrazující pro studenty.

Podle respondenta K se škola snaží studenty podpořit tam, kde o podporu požádají, a to s minimem formalit. Zároveň ale je potřebný zpracovaný projekt a podmínkou finanční podpory je vždy žádost o vnitřní grant. Tam, kde škola nemůže poskytnout potřebné materiální zázemí, je snaha o podporu finanční, to platí i pro uhrazení personálních nákladů, pokud je pro některý projekt potřeba využít profesionály v některých oborech.

Zkušenost respondenta L ze studentského spolku je taková, že jim zabere obvykle dva týdny ročně práce na podání grantu, „aby ho dokázali podat tak, aby byli úspěšní“. Mimo to musí podávat zprávy o uskutečněných projektech, což je u různých typů projektů velmi různě náročné. Celkově se jim administrativní náročnost zdá přiměřená a celý systém ne příliš zatěžující. Dílčí nevýhodu spatřují v tom, že dle jejich názoru hodnocení často provádějí lidé, kteří ale sami často v něčem takovém nemají zkušenost a pak je třeba například obhajovat, „že použijí nějakou formu reklamy a že požadovaná částka na reklamu je adekvátní“, když podle někoho, kdo rozumí marketingu, je to jednoduše vhodné a efektivní řešení.

Administrativní náročnost dle zkušeností respondenta N prakticky neexistuje, vše se řeší velmi jednoduše a neformálně, což považují za velmi cenné. Jednoduše požádají o pomoc, kterou potřebují, obvykle ji dostanou, ať jde o náklady na cesty, externí služby, nebo stipendium pro aktivní studenty. Škola se dle nich snaží odstraňovat všechny bariéry a formality.

Oficiální spolky na vysoké škole, v jejímž vedení působí respondent O, mají se školou smlouvu o spolupráci, v níž je specifikovaný speciální přístup (např. k možnosti využití prostor apod.), v případě krátkodobých sdružení studentů skupina studentů předkládá konkrétní, typicky jednoroční projekt. Také v komisi, která rozhoduje o těchto grantech, jsou mezi pěti členy dva studenti. Některé takové jednoroční projekty se opakují po mnoho let. Administrativní bariéra u jednorázových akcí je velmi nízká: skupina studentů například přijde s nějakým nápadem za rektorem, prorektorem nebo některou z kontaktních osob, stačí velmi jednoduše sepsat projekt, škola poskytne podporu včetně finanční. Nutnost sepsání projektu je přínosná pro studenty zároveň tím, že se tak učí podávat projekty i jinde. Jsou ale i jiné možnosti podpory, spíše ad hoc a ještě více neformální. Samozřejmostí je kontrola využití finanční podpory, ta je u projektů limitována konkrétními pravidly včetně toho, že nejen bylo zakoupeno to, co mělo být zakoupeno, ale také že to bylo odpovídajícím způsobem využito.

Respondent Q zmiňuje, že náročnost administrativních náležitostí závisí na typu akce. Při výměně členů sekce či vedení spolku se předávají znalosti a zkušenosti ohledně organizace, financí, postupů atd. Žádost o podporu tento respondent nepovažuje za zátěž, administrativa mu nepřijde složitá.

Respondent P finanční i materiální podporu hodnotí pozitivně, vnímá ji jako nezbytnou a dostačující. Časovou náročnost získání podpory považuje v porovnání s přípravou ostatních aktivit za zanedbatelnou.

Respondent R uvedl, že u nižších objemů podpory by nevyžadoval kontroly, ovšem u konkrétního účelu je kontrola na místě. Nemyslí si, že by administrativní náležitosti mohly odrazovat studenty od aktivit ve spolcích.

Podle respondenta S je v některých případech administrativní náročnost žádání o finance tak velká, že se vzhledem k nízkému objemu financí vůbec nevyplácí o podporu žádat: mnoho administrativy a jen málo peněz. Podporu školy respondent S vnímá obecně jako podstatnou, ale nikoli nenahraditelnou.

Inspirace k tématu *administrativa a další formální náležitosti, jejich (ne)náročnost a podpora*

- Využití výroční zprávy o činnosti jako podkladu pro rozhodování o další podpoře a nástroji monitorování aktivit spolků
- Podpora formalizace spolků kvůli jejich větší stabilitě do budoucna, spolky mohou být buď samostatné s vlastními stanovami, nebo jako součást zastřešující studentské organizace (pokud ta na fakultě existuje)
- Vysvětlení potřebnosti administrativních náležitostí ze strany fakulty studentům a spolkům (např. povinnosti vyplývající ze zákona apod.) a poskytnutí dostatečných informací ohledně administrativních požadavků a případně i konzultace administrativních náležitostí (např. zřízení kontaktní osoby)
- Omezení nadbytečné byrokracie
- Kvalitní vyškolení hodnotitelů žádostí

3.6 Spolupráce s externími subjekty

Možnost spolupráce s externími subjekty je velmi závislá na povaze činnosti, velikosti a zaměření spolku a také na „konkurenci“ v oboru. Pokud se některý spolek zabývá například činností, které se věnují i významné celostátní neziskové organizace, sponzoři se zájmem o danou oblast většinou dají přednost většímu a známějšímu subjektu. Naopak v jiných oborech se spolupráce s externími subjekty historicky vyvinula natolik, že může být pro některý spolek stěžejní. To se týká typicky, ale nejen větších profesně orientovaných spolků, kdy lze najít více vnějších subjektů se zájmem oslovit studenty těchto oborů.

Respondent B uvádí, že finance z vnějších zdrojů nemají.

Respondent C odpověděl, že podporu od jiných subjektů v minulém roce neměli, nicméně hledají možnosti grantů.

Respondent D uvádí, že spolky jsou financované zejména ze sponzorských darů od firem z oboru, které uzavírají se spolky partnerské smlouvy. Některé spolky pořádají i komerční akce s cílem dosáhnout zisku (v některých případech za účasti externích subjektů, jako např. firem z oboru prezentujících možné pracovní příležitosti pro budoucí absolventy), a pokud se daná akce koná v prostorách fakulty, tak fakulta se spolky jedná a žádá o podíl na výtěžku.

Respondent E zmiňuje, že některé spolky na jeho fakultě jsou navázané na spřátelené kavárny nebo mají přátele mezi provozními různých podniků, což jim umožňuje využívat tyto prostory pro některé

akce. Jedná se však o neformální spolupráci. Nabídky na komerční sponzoring bývají odmítány jednak z důvodu dostatku financí od fakulty či univerzity, jednak i z důvodu absence pravidel upravujících spolupráci akademického a komerčního sektoru (až nyní se situace částečně mění) vedoucí k nejistotě studentů ohledně náležitostí přijímání takové podpory. Navíc spolky mohou mít rezervovaný postoj ke komerčnímu financování a v některých případech ho vnímat jako neetické. Studenti si nemusí být jisti, jak k tomu přistoupit a mohou se „bát si nějak naběhnout". Respondent E uvedl příklad, kdy jeho spolek odmítl poměrně vysokou sponzorskou částku z etických důvodů kvůli vlastníkovi dané firmy.

Respondent F sděluje, že jeho univerzita založila nadační fond na podporu studentských aktivit, který by měl být financován formou fundraisingu, hledáním partnerů mezi alumni dané univerzity apod. Letos byla vyhlášena první výzva na podávání žádostí.

Respondent G uvedl, že jejich spolek získal granty od vnějších subjektů pro několik projektů, přičemž některé z nich byly docela nákladné. V současnosti tyto granty už „neběží", ovšem získali například podporu od fanoušků jejich činnosti pomocí crowdfundingu nebo příspěvky na transparentní účet (i od lidí z fakulty).

Respondent H zmínil, že pobírají finanční podporu například od Domu zahraničních služeb či od komerčních partnerů. Tato podpora se mění podle potřeby, jedná se spíše o partnery na lokální úrovni, podpora může mít i formu slev na určité služby či produkty apod.

Respondent I uvedl, že univerzita se snaží podporovat spolky v tom, aby měly financování z více zdrojů. Pokrýt všechny jejich požadavky ani není v možnostech univerzity.

Respondent J odpověděl, že spolky mají podporu od generálního partnera školy, konkrétně ve formě grantů či využití nabízených prostor. Jinak spolky nemají právní subjektivitu a vlastní účet, což je omezuje v hledání další podpory.

Podle respondenta K se v některých případech studijní aktivity studentů propojí s jejich dobrovolnou činností a zároveň tam vzniká spolupráce s odpovídajícím externím subjektem, může jít např. o aktivity podporující různé znevýhodněné nebo marginalizované skupiny, ale zároveň jde o aktivity takového typu, že by byly cenné i bez této podpory.

Respondent N přináší zkušenost spolku, který je „mezi" školou a jiným subjektem. Materiální (tedy užívání místa a dalších potřebných věcí) a finanční podporu mají z největší části od externího subjektu, ale podstatná je pro ně i podpora školy, především to, že „patří pod školu", díky čemuž se na jejich akcích částečně podílejí i akademici a také díky tomu vzniká komunita, která je pro jejich činnost podstatná, byť se jejich akcí menšinově účastní i široká veřejnost bez jiné spojitosti se školou. Od školy přichází také finanční podpora pro to, co nekryje externí subjekt. Užitečné a usnadňující komunikaci je v tomto případě také to, že v externím subjektu existuje konkrétní člověk, který „je má na starosti, to jim velmi pomáhá".

Zároveň má tento respondent zkušenost s tím, že je kontaktují i jiné subjekty mimo školu, například neziskovky nebo jiné společnosti, a žádají je o účast na nějaké akci. To je pro studenty velký impulz, když vidí zájem okolního světa mimo školu a velmi je to motivuje. Naopak ve snahách získat další externí finanční podporu u jiných subjektů tento spolek nemá úspěch (snaží se o to proto, že podpora hlavního externího subjektu je významná a snaží se ji rozložit, ale nenašli nikoho, kdo by o to měl zájem).

Podle respondenta O při nedostatku zdrojů škola sama hledá finance jinde: donátorem někdy může být město nebo kraj. To ale platí spíše pro dlouhodobé aktivity, zatímco nové „rychlé“ aktivity jsou finančně podpořeny spíše samotnou školou.

Respondent Q uvedl, že v rámci spolku funguje tým věnující se udržování vztahů se stávajícími sponzory, kterých má za dobu své existence celou řadu (fitness centra, divadla, kina, vinařství, restaurace, velké firmy z oboru a další firmy), a případně hledání nových partnerů.

Respondent S sdělil, že vzhledem k nedostatečné finanční podpoře ze strany školy se naučil soustředit na další granty mimo školu a postupně také v souvislosti s činností spolku vznikl komerční podsubjekt, který jim pomáhá financovat jiné aktivity spolku. Schopnost být částečně komerčně úspěšní zároveň pomáhá získávat některé další granty.

Inspirace k tématu *spolupráce s externími subjekty*

- Podpora spolkům při získávání financí od externích subjektů a sponzorů (např. firem z oboru a dalších komerčních subjektů, sponzoři a partneři univerzity či fakulty, nebo institucí typu Dům zahraničních služeb, města, kraje či ministerstva)
- Podpora od generálního partnera univerzity formou grantů, využití jeho prostor na pořádání akcí atd.
- Podpora ze strany školy nebo fakulty vybraným komerčním akcím pořádaným spolkem za účasti vnějších subjektů (např. firem z oboru) s rozdělením zisku mezi školu/fakultu a spolek
- Zavedení pravidel upravujících spolupráci akademického a komerčního sektoru, stanovující jasný rámec sponzorství spolků ze strany komerčních subjektů
- Založení nadačního fondu na podporu spolkových aktivit, financovaný formou fundraisingu, přispěvateli z řad alumni dané univerzity apod.
- Podpora při financování spolku formou příspěvků na transparentní účet nebo konkrétních aktivit prostřednictvím crowdfundingu

3.7 Zkušenosti související s pandemií Covid-19

Co se týče spolkových aktivit, pandemie Covid-19 bohužel v mnoha případech způsobila jejich utlumení, typicky proto, že celofakultní hromadné akce nebyly možné. Přes snahy o přenesení některých aktivit do online prostoru to nebylo totéž a obvykle nebylo zdaleka tak motivující. Zároveň studenti po mnoha hodinách on-line výuky si jednoduše potřebovali odpočinout od obrazovek a

netrávit u nich ještě další volný čas. To jsme slyšeli opakovaně od zástupců různých škol a fakult i studentů.

Na druhou stranu pandemie Covid-19 přinesla zcela nový prostor pro jinou dobrovolnou aktivitu studentů na jejich školách a fakultách i mimo ně.

Na Fakultě respondenta A se objevili velmi aktivní studenti, kteří začali organizovat hlídání dětí zdravotníků, postupně tak z podnětu těchto velmi aktivních studentů, které podpořila škola, vznikly webové aplikace, kam se mohli hlásit rodiče i školy a studenti pak doučovali děti, kterým nevyhovovala online výuka. Někteří studenti byli v tomto směru velmi aktivní a činnost v době konání rozhovoru ve třetí srpnové dekádě pokračovala dál organizováním táborů, příměstských letních škol a dalšími snahami doučovat žáky a doplňovat jejich znalosti. Dozvěděli jsme se také, že se některá studentská sdružení snažila pomáhat katedrám organizovat online výuku, pomáhat s přípravou podkladů pro ni. Studenti ale především organizovali velmi aktivně dobrovolnou činnost studentů. Fakulta na tuto aktivitu studentů reagovala mimo jiné tím, že studenti pro tyto aktivity, které vznikly z jejich podnětu, měli k dispozici budovu fakulty v době letních prázdnin, kde tak mohly probíhat příměstské tábory. V rámci kolegia byl také vybrán člověk, který má tato aktivity za školu na starosti: tedy jedná se o aktivitu studentů organizovanou studenty, ale přesto je tam tímto způsobem dohled ze strany školy.

Obecně lze říci, že mimořádná aktivita studentů v reakci na pandemii Covid-19 začala na této fakultě jednoznačně na straně studentů. Studenti sami fakultu v tomto směru oslovili (zástupce kolegia, studijní proděkanky), jednotlivé činnosti se začaly propojovat a škola je začala podporovat různými způsoby, aby se této dobrovolné činnosti mohli věnovat dostatečně: pomocí stipendií, pomocí vytváření aplikací propojením s těmi, kteří je umí tvořit (například doktorandy, s nimiž měla fakulta takovou zkušenost), s pomocí se zapojilo i oddělení fakulty pro vnější vztahy.

Zkušenost respondenta A je taková, že dříve byla typickou dobrovolnou činností především spolková činnost, pandemie vlastně umožnila projevit se mnoha aktivním individuálním studentům, kteří byli příkladem pro ostatní. Až pandemie ukázala, že jsou to výjimečně aktivní a schopní studenti, které stojí za to podpořit. Nevyžadovalo to žádnou změnu pravidel (s výjimkou změn metodiky) a bylo možné tyto mimořádné studenty podpořit finančně. Výjimečně aktivní studenti v době pandemie byli nejčastěji zároveň také velmi dobří studenti. Ojediněle se však stalo, že studenti s vysokým nasazením v dobrovolnických aktivitách měli určité studijní problémy. V takových případech fakulta problém řešila a studentům pomohla, zvlášť u takto aktivních a motivovaných studentů byl velký zájem na tom, aby nedošlo zbytečně k drop-outu.

Respondent B uvádí, že během pandemie došlo k rozvoji mimostudijních aktivit typu pomoci s doučováním, studentských podcastů, začaly se více využívat možnosti digitální komunikace atd.

Respondent C uvedl, že činnost jeho spolku v této době byla omezena, ačkoli část aktivit bylo možné dělat online. Negativní dopad měla pandemie zejména na činnost pro studenty, sdílení, potkávání se atd., aktivní zůstala pouze část členů spolku, rovněž poklesl zájem nových studentů o účast i kvůli omezeným možnostem jejich zapojení do činnosti.

Respondent D nepozoruje změny z pohledu jeho fakulty. Spolková činnost se na fakultě přesunula do online světa, ale očekává návrat k offline aktivitám.

Respondent F uvádí, že pandemie urychlila přípravu digitalizace podávání žádostí. Ve stejné době vznikl nadační fond na podporu studentských aktivit, který ale není důsledkem pandemie. Pandemie vedla ke zvýšení dobrovolnické a spolkové činnosti na fakultách s lékařským a pedagogickým zaměřením.

Respondent I uvedl, že dopad pandemie na spolkovou činnost se projevil zejména přesunem aktivit do online prostoru a dále potížemi se získáváním nových lidí, které mohou do budoucna ohrozit přežití spolku.

Respondent J zmínil, že během prvního lockdownu byl spolek aktivní, ale postupně se aktivita snižovala, neboť běžné aktivity spolku jsou založeny na osobním kontaktu a lze je online realizovat velmi omezeně.

Podle respondenta K byl negativní dopad pandemie na studijní i dobrovolné aktivity studentů ohromný. Obzvlášť obtížná byla integrace prváků během pandemie, jejich vtažení do komunity školy nebylo možné v obvyklé intenzitě. Zároveň ale studenti zejména individuálně v pandemii intenzivně pomáhali, např. s nákupy, velmi intenzivní byly aktivity šití roušek, bylo asi mnoho dalších aktivit, o kterých škola nemá přehled, cíleně se tomu nevěnovali. Podstatné bylo vnímání lidí, lidskosti.

Podle respondenta L bylo období pandemie pro jejich spolek velmi obtížné, z někdejších 40 aktivních členů zbylo celkem 29, ale ani ti nejsou všichni aktivní, online fungování pro většinu z nich nebylo motivující. Pandemie přerušila většinu aktivit, takže budou v mnohém nuceni začínat znovu od začátku. Především proto, že se jim teoreticky podařilo nabrat dost nových členů, ale nemožnost se scházet zejména pro nováčky znamenala, že „se nemohli rozvíjet tak, aby to mohlo fungovat“. Zároveň má ale i tento respondent velmi pozitivní zkušenost s aktivizací studentů v jiném druhu dobrovolné činnosti a velmi pozitivní a nápomocnou reakcí školy. Dobrovolná činnost studentů se dokonce změnila ve volitelný předmět. Původně dobrovolná činnost několika aktivních jedinců se s podporou fakulty, zejména díky podpoře a aktivitě děkana, rozšířila mezi více než dvojnásobek původního množství studentů. Za pozornost také stojí, že stipendium, které studenti získali za dobrovolnou činnost, někteří z nich plně nebo částečně, podle svých možností, rovnou věnovali jako sponzorský dar na rozvoj projektu, který touto dobrovolnou činností podporovali.

Respondent M z vedení vysoké školy nám sdělil, že epidemie byla pro spolkovou aktivitu velmi omezující a že se několikrát snažili tomu bránit a opakovaně nabízeli studentům, že by jim pomohli přenést jejich obvyklé akce do online podoby, studenti to ale opakovaně odmítali. Akce v online prostoru pro ně nebyly zajímavé. Chtěli se opravdu scházet, být spolu osobně. Když studenti chystali větší akci na letošní září, věnovali jí značnou energii, ale neměli vůbec zájem o plán B pro případ, že by osobní setkávání nebylo možné, online akce pro ně nebyla vůbec motivující. Jejich vysoká škola v dobrovolnické aktivitě, která byla reakcí na pandemii, studenty podporovala aktivní organizací. Na této škole dobrovolnická aktivita nezačala na straně studentů, ale naopak škola jako první vytvořila portál, kam se mohli hlásit dobrovolníci s různými typy pomoci i ti, kdo pomoc potřebovali. Často šlo o doučování, na které byly velmi pozitivní ohlasy. Tam, kde to bylo možné, uznávala škola dobrovolné aktivity jako praxe. Portál nabídek a hledání pomoci byl v září 2021 stále aktivní.

V případě respondenta N pandemie aktivity spolku podstatně omezila, doufají, že tomu tak již nyní nebude, pokud ne, naopak by chtěli zvýšit aktivity spolku oproti stavu před pandemií vložením menších akcí. „Únava z onlinu“ už byla příliš demotivující na to, aby navíc byly i dobrovolné aktivity online. Mimo spolkové aktivity, které dle respondenta byly na škole obecně utlumené, vzniklo

množství příležitostí pro dobrovolné aktivity na pomoc v souvislosti s pandemií (mimo spolky). Tady vznikla aktivita na straně školy, která to nabízela a koordinovala a studenti se k tomu přidávali. Částečně tak postupně vznikly i volitelné předměty. Někteří studenti byli také oceněni medailí za dobrovolnou činnost. I to respondent oceňuje: „je to vlastně jen gesto, ale pěkné“.

Podle respondenta O se během pandemie velmi dobře osvědčila studentská podpůrná centra, kde studenti pomáhají studentům (obzvlášť zkušenější nově nastupujícím), neboť vztah dvou studentů je jiný a podpora je velmi dobře přijímaná např. ve srovnání s tím, kdyby podobnou podporu poskytoval pedagog. Zároveň pandemie ukázala, že velké množství studentů je spontánně aktivních, „když jde do tuhého“, i když se předtím mohli zdát pasivní. Až nečekaně mnoho aktivit vzniklo čistě zespodu aktivitou studentů: od hlídání dětí zdravotníků studenty přes podílení na nejrůznějších zdravotních aktivitách, přes vytváření štítů na 3D tiskárnách až po vytváření sportovních aktivit využitelných během pandemie studenty pro další lidi. Mimořádné aktivity studentů se škola snažila odměnit mimořádnými stipendii.

Respondent P z konkrétního spolku neví o žádné dobrovolnické činnosti studentů v souvislosti s pandemií.

Respondent Q zmínil dopad pandemie ve smyslu nekonání plánovaných akcí, ale ve vztahu k fakultě se nic nezměnilo.

Respondent R uvedl, že změny forem podpory spolků se aktuálně v akademickém senátu nediskutují (ani studenti toto téma neotevírají) a že na některých fakultách došlo ke zřízení studentského ombudsmana z iniciativy studentů.

Podle respondenta S zejména počátek pandemie vedl k ohromné spontánní aktivitě studentů, všichni se snažili pomáhat, jak mohli. Podle tohoto respondenta také tuto ohromnou aktivitu škola velmi dobře podpořila mimořádnými stipendii, podle něho to „dobře suplovalo nefungující sociální systém“.

Inspirace k tématu *zkušenosti související s pandemií Covid-19*

- Digitalizace podávání žádostí o podporu
- Vytvoření portálu nabídky a poptávky pomoci pro dobrovolnickou činnost, koordinace dobrovolnictví ze strany fakulty
- Uznání dobrovolnictví jako praxe, odměna dobrovolnictví stipendiem či osobní pochvalou od děkana

4 Hlavní zjištění a doporučení

Respondenti v rozhovorech přikládají zásadní význam pro spolkovou i jinou dobrovolnou činnost v první řadě vlastní aktivitě a iniciativě samotných studentů, protože vysoká škola či fakulta je mohou různě podpořit, ale bez jejich iniciativy, kterou to zpravidla musí začít, spolky ani jiné obdobné aktivity fungovat nebudou. Toto přesvědčení spontánně vyjadřují jak zástupci vedení škol a fakult, tak samotní studenti. Studenti musí mít dostatečný prostor pro kreativitu a současně dostatečnou vytrvalost.

Při kontrole spolkové činnosti je třeba dbát na přiměřenost, případné větší zásahy fakult do života spolků mohou mít demotivační efekt. Morální podpora a pozitivní a vstřícný přístup školy či fakulty mají velký význam pro motivaci studentů k mimostudijním aktivitám. Pokud studenti vidí, že jsou považování za plnohodnotné partnery, že má někdo o jejich aktivity, pohled, názory skutečný zájem, velmi je to podpoří.

Školy a fakulty si udržují přehled o spolkových aktivitách (zvláště o těch, kterým poskytují podporu), ovšem neusilují o vyčerpávající evidenci všech mimostudijních aktivit studentů. Obecným problémem řady spolků je generační obměna členské základny a vedení, neboť studijní cyklus trvá obvykle několik let a spolky tak pro udržení kontinuity neustále potřebují získávat nové členy z řad studentů nižších ročníků. Obtíže se získáváním nových členů souvisí s rostoucími nároky studia, životními náklady a nutností pracovat během studia pro řadu studentů, ale i nezájmem části z nich o veřejné dění. Potřeby hledání a přípravy svých nástupců jsou si aktivní členové spolků většinou dobře vědomí, někde se osvědčil proaktivní přístup školy v této oblasti. V době pandemie došlo také k omezení aktivit a jejich přesunu do online prostoru, což dále ztížilo udržení aktivní členské základny a získávání nových členů u řady spolků.

Pandemie obecně značně nepříznivě ovlivnila spolkovou činnost, v jiných oblastech se však naopak studenti mobilizovali k dobrovolným aktivitám jiného typu.

Pro získání podpory je klíčová iniciativa studentů, pak už většinou respondenti hodnotí spolupráci s fakultami nebo školami a možnostmi získat jejich podporu kladně (existují ovšem i negativní výjimky nepodporujících, nebo i překážky kladoucích škol či fakult či vlivných jednotlivců na nich působících).

Respondenti zdůrazňují zásadní význam komunikace mezi studenty a vedením fakulty či univerzity. Finanční podporu hodnotí nejčastěji jako dostatečnou, buď z důvodu relativní nenákladnosti jejich akcí, štědré podpoře od školy či její nepotřebnosti vzhledem k dostatečným možnostem získat finanční prostředky od jiných subjektů. Neplatí to však všude. Zástupci spolků uvádí, že řadu aktivit lze realizovat bez podpory školy, některé ale pouze v omezeném rozsahu, jiné vůbec (například velké akce, nebo akce vyžadující konání v prostorách univerzity). Z nefinanční podpory se obecně osvědčilo poskytování prostor ze strany fakulty či školy nejen pro konání akcí, ale i trvalé vyčlenění místností pro spolky, kde se mohou setkávat, plánovat a organizovat aktivity i skladovat potřebné věci na jejich realizaci. Důležitá je i materiální a jiná technická podpora, stejně jako podpora propagace, která by podle některých respondentů mohla být vyšší. Zatím nepříliš časté je využití koučování aktivních studentů ze strany pracovníků školy, které může být užitečné, je však třeba provádět ho citlivě a tak, aby studenti kromě podpory cítili také autonomii pro své aktivity.

Míra formalizace poskytování podpory i kontrol se mezi jednotlivými univerzitami i jejich fakultami velmi výrazně liší, někteří respondenti vnímají větší administrativní náročnost získávání podpory na

některých školách jako potenciálně demotivující, ale jiní ji hodnotí jako přiměřenou (a na některých školách jako nízkou) a zástupci škol poukazují na pozitivní efekt získání zkušenosti s administrativními náležitostmi pro studenty, které studenti mohou využít při žádání o podporu u jiných subjektů.

Některé spolky jsou financovány převážně nebo zcela ze strany subjektů mimo školu, jiné mají omezené možnosti takovou podporu získat, případně ji i odmítají z důvodu neujasněných právních náležitostí jejího přijímání i etických výhrad vůči konkrétním subjektům.

Na základě provedených rozhovorů byl připraven následující seznam doporučení, jak by mohly vysoké školy a fakulty podporovat a rozvíjet mimostudijní aktivity studentů, zejména v rámci spolků, ale i mimo ně. Zatímco na některých bodech panovala shoda v zásadě mezi všemi respondenty (například poskytnutí prostoru spolkům na setkávání a přípravu aktivit, velký význam morální podpory a vstřícné komunikace a zájmu ze strany školy, jejího vedení i akademiků), u jiných se praxe i postoje k různým řešením lišily. Seznam tak nabízí široké spektrum nástrojů a způsobů podpory, jejichž vhodnost pro jednotlivé školy či fakulty se může lišit.

Doporučení pro podporu mimostudijních aktivit studentů:

- Založení studentské organizace zastřešující a podporující studentské aktivity na fakultě
- Rozlišení různých typů studentských organizací z hlediska formálního ukotvení a formy poskytované podpory (formální a neformální spolky)
- Přidělení mentorského/koučovacího pracoviště studentskému spolku podle jeho oblasti zájmu, toto pracoviště by se spolkem více či méně úzce spolupracovalo na společných aktivitách
- Napojení studentských aktivit na výuku, ale tyto aktivity musí přijít z iniciativy studentů
- Jasné určení a viditelnost pracovníků odpovědných za agendu týkající se spolkových aktivit na straně fakulty či univerzity a vzájemná komunikace mezi nimi a spolky (to zahrnuje například příslušné pracoviště děkanátu či rektorátu, zastřešující studentskou organizaci či styčnou osobu nebo různé styčné osoby na fakultách i součástech fakult zajišťující spolupráci mezi nimi)
- Poskytování pomoci při zakládání spolků (poradenství ohledně administrativních náležitostí) od zastřešující studentské organizace či oddělení vnějších vztahů, průběžná komunikace, zpřehlednění pracoviště na fakultě či univerzitě (aby bylo jasné, s čím se mohou studenti na koho obracet)
- Vytvořit katalog fakultní či univerzitní nabídky služeb a technického a materiálního zázemí pro pořádání akcí pro spolky, katedry a další aktéry

- Pravidelné setkávání vedení univerzity či fakulty se zástupci spolků, diskuse o otázkách podpory spolků a reflexe dosavadní spolupráce (co funguje, co zlepšit apod.)

- Účast zástupců vedení univerzity či fakulty na akcích studentů (předpokladem je dostatečné informování akademiků (např. od vedoucích kateder na poradách) a vedení fakulty či školy) a dále spolupořadatelství akcí spolků s fakultou či univerzitou (pozitivní dopad na motivaci k aktivitám a účasti na akcích)

- Rozvíjet neformální vztahy mezi studenty a vedením univerzity či fakulty (podpora spolupráce a rozvoj komunity)

- Nabízet granty na podporu činnosti spolků poskytující finance na určité období (semestr či rok), na základě předloženého plánu akcí, možné zavést pravidla určující výši podpory pro různé typy akcí, nebo příležitostné tematické grantové výzvy (důležité je dostatečně často vypisovat výzvy a nastavit jejich podmínky otevřeně)

- Využívat stipendií pro případy hodné zvláštního zřetele jako podporu mimořádně aktivním studentům ve spolcích i mimo ně, nebo s ohledem na možnost pouze individuální podpory, vedoucí k tomu, že odměnění studenti v některých případech věnují část nebo celé stipendium na podporu spolku, zvážit úpravu stipendijního řádu tak, aby umožňoval podporovat přímo spolky

- Zmírnit problém podfinancování některých fakult, aby měly více zdrojů na podporu těchto aktivit

- Při nízké formalizaci žádání o podporu volit individuální přístup, průběžně sledovat činnost spolků a hodnotit žádosti nových na základě doporučení (např. od vedoucího katedry, že nejde o problematického studenta)

- Zavést fakultní či univerzitní cenu pro studenty za mimořádné mimostudijní aktivity

- Umožnit spolkům příjem z aktivit jimi organizovaných a zaštítěných fakultou, z nichž jdou účastnické poplatky formálně fakultě, která takto získaný příjem po dohodě přenechá spolkům (např. přípravné kurzy pro uchazeče nebo začínající studenty)

- Poskytnout účelovou podporu na konkrétní akce pořádané spolky

- Neplánované mimořádné akce podpořit z fondu rektora (případně děkana)

- Podpořit studentské aktivity přispívající k naplnění strategického záměru univerzity

- Realizovat odlišný model financování, kdy s financemi na podporu spolků nakládá rektorát (nikoli studenti) a financování konkrétních aktivit uskutečňuje na základě žádosti studentů

- Spolupráce na projektu mezi vysokou školou či fakultou a spolkem, objednávka služby či aktivity od fakulty či univerzity u spolku prostřednictvím faktury, podpora od katedry za propagaci vybraných volitelných předmětů, uhrazení konkrétního nákladu na akci pořádanou spolkem ze strany fakulty či univerzity

- Systematizace a/nebo zpřehlednění finanční podpory pro spolky ze strany univerzity či fakulty (například formalizací pravidel)

- Posílení transparentnosti rozhodovacího procesu

- Využití projektů pro financování podpory spolků (např. OP VVV či jiné)

- Využití prostor fakulty či univerzity, jednak trvale vyčleněných místností jako sídla využitelného pro setkávání, přípravu a organizaci aktivit spolku a skladování potřebných věcí, jednak pro realizaci spolkových aktivit pro ostatní studenty (například volné učebny, hala fakulty, vnitřní dvůr, vnější přilehlé prostory apod.)

- Poskytnout materiální a technické zázemí pro pořádání akcí (zapůjčení techniky, konferenčních předmětů), využití školní dopravy, cateringu apod.

- Podpora propagace – využití fakultního či univerzitního webu (zvláštní prostor pro spolky), kalendáře akcí fakulty či univerzity, sociálních médií (Facebook, Twitter atd.), newsletteru, zaslání celoškolního emailu, nástěnek či monitorů v prostorách školy, tisk propagačních materiálů (včetně studentského časopisu), poskytnutí záštity univerzity či fakulty nad akcí spolku, umístění stánků studentských spolků na frekventovaných místech v areálu školy

- Účast spolků na akcích školy (akce pro uchazeče jako Den otevřených dveří, prezentace spolků při zápisu prváků do studia či na úvodních hodinách některých předmětů, festivaly, akce typu Studentský jarmark apod.), poskytnutí propagačních předmětů od školy

- Pomoc s pořádáním akcí (návod na koho se s čím obrátit), se založením spolku, nabídka workshopů ke správě webu, účetnictví spolku, mediální komunikaci, sociálním sítím apod., někdy i personální zajištění (např. zvukař)

- Možnost vydat knihu ve fakultním nakladatelství

- Zřízení nebo umožnění využití fakultního či univerzitního účtu pro realizaci online aktivit spolků a jiných dobrovolných aktivit

- Přidělení bodů do výběrového řízení pro studijní pobyty v zahraničí studentům aktivním ve spolcích (nebo jiné výhody tohoto typu)

- Využití výroční zprávy o činnosti jako podkladu pro rozhodování o další podpoře a nástroji monitorování aktivit spolků

- Podpora formalizace spolků kvůli jejich větší stabilitě do budoucna, spolky mohou být buď samostatné s vlastními stanovami, nebo jako součást zastřešující studentské organizace (pokud ta na fakultě existuje)

- Vysvětlení potřebnosti administrativních náležitostí ze strany fakulty studentům a spolkům (např. povinnosti vyplývající ze zákona apod.) a poskytnutí dostatečných informací ohledně administrativních požadavků a případně i konzultace administrativních náležitostí (např. zřízení kontaktní osoby)

- Omezení nadbytečné byrokracie

- Kvalitní vyškolení hodnotitelů žádostí

- Podpora spolkům při získávání financí od externích subjektů a sponzorů (např. firem z oboru a dalších komerčních subjektů, sponzoři a partneři univerzity či fakulty, nebo institucí typu Dům zahraničních služeb, města, kraje či ministerstva)

- Podpora od generálního partnera univerzity formou grantů, využití jeho prostor na pořádání akcí atd.

- Podpora ze strany školy nebo fakulty vybraným komerčním akcím pořádaným spolkem za účasti vnějších subjektů (např. firem z oboru) s rozdělením zisku mezi školu/fakultu a spolek

- Zavedení pravidel upravujících spolupráci akademického a komerčního sektoru, stanovující jasný rámec sponzorství spolků ze strany komerčních subjektů

- Založení nadačního fondu na podporu spolkových aktivit, financovaný formou fundraisingu, přispěvateli z řad alumni dané univerzity apod.

- Podpora při financování spolku formou příspěvků na transparentní účet, nebo konkrétních aktivit prostřednictvím crowdfundingu

- Digitalizace podávání žádostí o podporu

- Vytvoření portálu nabídky a pomoci pro dobrovolnickou činnost v oboru, koordinace dobrovolnictví ze strany fakulty

- Uznání dobrovolnictví jako praxe, odměna dobrovolnictví stipendiem či osobní pochvalou od děkana